

Naujienu Antroji Dalis

NR. 598

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVIII METAI

Joseph Kennedy apie Pabaltijį bei kitas II Pasaulinio karo priežastis

Anglų nenoras užleisti Lietuvos, Latvijos, Estijos Stalinui pastūmėjo jį į karinį paktą su Hitleriu

Prezidento tėvas Joseph Kennedy, gulįs dabar paralyžuotas St. Mary ligoninėje Palm Beach, buvo prieš II pasaulinį karą JAV ambasadorium Anglijoje. Rooseveltui pradėjus ieškoti kelių įsitraukti į karą, priešingai duotiems pasižadėjimams per rinkimus, Kennedy, kaip "izoliacionistas", turėjo ambasadoriaus vietą apleisti.

Buęs karo metais laivyno sekretorius, o po karo — pirmas jungtinio gynybos departamento (armijos, laivyno, aviacijos) sekretorius James Forrestal savo dienorašty užrašė pasikalbėjimą su eksambasadorium, jam grįžus iš Londono.

"Šiandien (1945 m. gruodžio 27 dieną) žaidžiau golfą su Joe Kennedy, kuris buvo Rooseveltto ambasadorium Britanijoje priešpatkariniais metais. Aš jį klausiau apie jo pokalbius su Rooseveltu ir Chamberlainu, pradedant nuo 1938 metų. Jis sakė, kad Chamberlaino nusistatymas 1938 metais buvo toks, jog Anglija neturi kuo kariauti ir dėlto negali rizikuoti karo su Hitleriu. Kennedžio pažiūra: Hitleris kariautų su Rusija, vengdamas vėliau konflikto su Anglija, jei ne William Bullitt (JAV ambasadorius Paryžiuje), kuris 1939 m. vasarą įtikinėjo Rooseveltą, kad su Vokietija reikės susiremti dėl Lenkijos. Nei prancūzai, nei anglai nebūtų eję į karą dėl Lenkijos, jei nebūtų visą laiką kišęsis Vašingtonas. Bullitt nuolat kalbėjo Rooseveltui, kad vokiečiai nekariaus, o jis, Kennedy — kad kariaus ir kad jie užims Europą. Chamberlain sakęs Kennedžiui, kad Amerika ir pasaulio žydai įstūmė Angliją į karą.

"Kennedy sakė, kad Rusijos reikalavimas inkorporuoti Estiją, Latviją ir Lietuvą į Sovietų Sąjungą buvo tikra kliūtis susitarti 1939 metų vasarą tarp jos ir Anglijos. Pagrindinis sunkumas Anglijai, buvo tai, kad jei ji remtų Vokietiją, ji vėliau atsidurtų prieš galingesnę Vokietiją ir susilpnėjusią Prancūziją. Gi sąjunga su Rusija ir Vokietijos sunaikinimas sukeltų Anglijai tą pačią problemą, kurią ji dabar turi, būtent: jėgos tuštumą (vaakumą) Vidurinėje Europoje, į kurią smelsis Rusija".

St. V-ras

E. Heyda

Painios problemos

Pono Beermano veido išraiška aiškiai rodė, kad teisinės problemos, kurias jis mėgino spręsti po pietų, buvo labai painios. Net jo įpėdinis, įsigilinęs į meną — jis teptiškai dažais visokius nebūtus sutvėrimus — nedrįso garšiai reikšti savo džiaugsmo ar pasipiktinimo, kaip paprastai kad darydavo. Jis sėdėjo taip tyliai, kad net tėvas buvo nustebęs. Pagaliau ponas Berermanas pajuto, kad ramus sūnaus elgesys jį erzina, ir ėmė atidžiai sekti savo įpėdinį. Petriukas dažnai pa-

dėdavo teptuką ir susimąstęs žiūrėjo čia į lubas, čia į sienas, čia į grindis. Jo kakta buvo suraukta, akys buvo lyg — stiklinės. Kartais jis paremdavo smakrą ranka ir atrodė nūgrimzdesį galvojimą. Tėvas rimtai susirūpino. "Gal tai ženklas", — pagalvojo jis, "kad mano sūnus pradeda abstrakčiai galvoti?"

Dar po kiek laiko jis pastebėjo, kad Petriukas, suvėlęs pirštais plaukus, ėmė visai kraipyti veidą, krapštyti nosį ir trinti ausis. Paskui jis išsišiepė, patraukė pečius, sugniaužė kumščius ir įbedė sustringusį žvilgsnį į tuštumą — bent šilap atrodė ponui Beermanui. Staiga berniukas sarkastiškai nusišypsojo, ir jo veidas virto mefistofelišku.

Ponas Berermanas jau su baimė ėmė sekti savo įpėdinio judesius. Štai Petriukas iškišo liežuvį, ištiesė dešinę ranką, nuleido smakrą... Šiuo momen-

tu jis tikrai atrodė, kaip pamisėlis.

Pono Beermano baimė dingo, jis staiga įsiuto, paško ir pykstelėjo sūnui per ausį. Vaidas iš karto įgavo normalią išraišką, iš akių pasipylė ašaros.

— Kuo aš prasikaltau, tėtė? — paklausė jis žliumbdamas.

— Kas čia per veido kraipymas? Kas čia per grimasos? — griežtu tonu paklausė ponas juristas.

Petriukas pažūrėjo į tėvą nustebusiomis akimis:

— Tėtė, — pasakė jis, — juk aš tik pamėginau pamėgdžioti tave!

Vertė A. Z.

Dail. Petras Kiaulėnas

Žmonos portretas

VYT. SIRVYDAS

KARU NUSIVYLUSIOS KARTOS ATSTOVAS

Hemingway rašytojas

Amerikiečio rašytojo Ernest Hemingway paslaptimi apsupta mirtis (savizudybė ar nelaimė su šautuvu?) išaukė atsiminimų — vertinimų bangą veik visuose pasaulio kraštuose, nes jo raštų stilius bei temos kažkaip patraukė daugelį rašytojų veik visur. Be abejo, paveikė ir lietuvių rašytojus, tik neturime literatūros kritikų tai atskleisti. Nėra pora ranka net žinių, kas, kada ir ką yra mums Hemingway'aus lietuviškai išvertęs.

Pirmas išspausdintas kūrinys buvo 1923 m. "Three Stories and Ten Poems". Sekančiais metais išėjo rašytoją Sherwood Andersoną sekęs "In Our Time". Kritikų dėmesį patraukė 1926 m. "The Torrents of Spring", kur pajuokta pirmiau sektas Andersono stilius. Žymus kritikas William Rose Bennett tada sakė: "Hemingway tai vienas tų mūsų jaunesniųjų rašytojų, kurių ateitis gali būti įdomi."

Tais pačiais metais išėjo jau visai savitas "The Sun Also Rises". Vienas kritikas tuojau pajuto savotišką stilių. Sakė: "Rašo žodžius taupydamas, tačiau dideliu vaizdingumu. Sučiumpa patį pagrindiniausią, skaitytojui nelieka spėlojimų. Rašo tiesiog šekspyriniu tikslumu."

1927 m. išėjo jo "Men Without Women". Vienas kritikas sprendė: "Čia turime rašytoją,

kuris reportažo meną išvystė iki aukščiausio laipsnio. Stiprus ne tiesių realistiniu pastykumu, bet užuomina. Faktai gal iš gyvenimo, gal sugalvoti, bet taip pavaizduoti, kad stonija ryškūs, šalti ir lediniai smailagaliai šaltuoje. Stilius plikas, bet stiprus."

Po dviejų metų išėjo "A Farewell to Arms". Žinomas kritikas Heywood Brown tada tarė: "Priskaitykite mane prie tų, kuriems ši apysaka viena geriausių bile amerikiečio parašytojų". Kitas kritikas, Henry Seidel Canby, manė: "Čia karšta vyro ir moters meilė, čia teka kraujas ir sielos virpa. Nesivaržo žodžiais."

Prabėgo trys metai iki sekančios apsakos "Death in the Afternoon" (1932). Čia vaizdavo ispanų tautinį pamėgimą — kovas su buliais. Ir vėl Hemingway žavisi pliku vyriškumu — vyrų drąsa, ryžtu, pajėgumu ir meile moterims. Tą pačią temą toliau vysto 1935 m. išėjusioje "Green Hills of Africa", kur vaizduoja medžioklę plešriųjų žvėrių. Kritikas Bernardas De Voto manė, rašytojas čia pasiekęs savo savito talento viršūnes: "Veiklas kitoks negu kiti, gal ne girtinas, bet neblogas."

Po dviejų metų (1937) išėjusią "To Have and To Have Not" Londono Times literatūros priedas apibūdino "Patrauklia ir jaudinančia apy-

(Tęsinys 2-me psl.)

Dienu Skeveldros

1. Perskaiciau įdomų str. "Dydysis Arkivysk. Pr. Karevičius — Lietuvos katalikų bažnyčios lietuvintojas" (žr. "Dirva" Nr. 148). Įdomus, be kita ko, ir tuo, kad, stengdamiesi gilų praeitį pažinti, mes jau nebe pažįstame dar nelabai nutolusių dienų. Str. autorius K. Jurgutis pabrėžia, kad arkivysk. Pr. Karevičiaus gyvenimas (sąmoningai ar nesąmoningai?) "pataisomas", pvz. "Liet. Enciklopedijos" religinio skyriaus (redaktorių ar bendradarbių?).

Arkivysk. Pr. Karevičius, atlievindamas žemaičių kūrėjų, pritardamas žemės reformai (vadinas, pažeisdamas lenkų dvarininkų ir dvasiškių interesus, lenkų, kurių įlaka Vatikano užkulisiuose buvo stipri) ir tt., krito "į akį" pop. Benediktui XV, ir ans "nusikaltimams" tirti pasiuntė arkivysk. Achilles Rattį (vėlesnįjį pop. Pijų XI), kuris tuo metu buvo nuncijumi Lenkijai. Arkivysk. Pr. Karevičius, besigindamas puolamas, nuncijui pakiso vieno dokumento folo nuotrauką, tas suglumo ir — čia pat paliko Kauną.

Tas dokumentas — tai laiškas, kuriuo arkivysk. Rattis sutinka leisti lenkams ištremti Nepriklausomąją Lietuvą vyskupą Karosų. Laiškas buvo perimtas mūsų karinės žvalgybos viršininko M. Lipčiaus, kuris, laiško nufotografavęs, jį persiuntė adresatui.

K. Jurgutis toliau šitai rašo: "Kerštas už medų saldesnis, — yra pasakęs Sokratas. Ir Achilles Rattis, tapęs Pijum XI-ju, nepamiršo nė lenkų meilėkavimų, nė vysk. P. Karevičiaus žemaitiško kietumo, nė nelabai malonios viešnagės Lietuvoje, nes jau 1925 metais Vilnių ir jo sritį priskyrė prie Lenkijos bažnytinės provincijos. Šis Jo Šventenybės visai lietuviams nelauktas ir netikėtas "teisybės ir teisingumo" veiksmas buvo lietuvių tautai baisus smūgis. Gal nemažesnis už Joną XXIII suteiktąjį, pareikalavus iš mūsų pasiuntinio naujų kredencialų ir nepakvietus į Bernelių mišias.

Tauta tada tiesiog sukilo. Užvirė demonstracijos, protestų susirinkimai. Popiežiaus atstovo A. Zecchini rūmų langai nukentėjo, o jis pats buvo apmėtytas kiaušiniiais. Valdžioje tada sėdėjo krikščionys demokratai. Jų situacija labai nepavydėtina, nes kaip tik artinosi trečiojo seimo rinkimai".

Kr. demokratai nutarė tokią padėtį "gelbėti", būtent — ištremti popiežiaus pasiuntinį Lietuvai A. Zecchini. Kun. dr. J. Čepėno liudijimu, dr. L. Bistras buvo partijos įgaliotas atsiklausti šiuo reikalu arkivysk. Pr. Karevičių, į klausimą "Ar mums reikalingas popiežiaus nuncijus?" dr. L. Bistro vizitines kortelės antroje pusėje arkivysk. Pr. Karevičius atrašė trumpai drūtai (žemaitiskai) "Mon nerek".

Ir ta vizitinė netrukus atsidūrė... pas Rattį, jau Pijų XI-į. Arkivysk. Karevičius buvo išsiųktas į Vatikaną ir — gavo "pasiūlymą" palikti ("savo noru") vyskupų sostą ir eiti į vienuolyną.

nes kaip tik artinosi trečiojo seimo rinkimai".

Kr. demokratai nutarė tokią padėtį "gelbėti", būtent — ištremti popiežiaus pasiuntinį Lietuvai A. Zecchini. Kun. dr. J. Čepėno liudijimu, dr. L. Bistras buvo partijos įgaliotas atsiklausti šiuo reikalu arkivysk. Pr. Karevičių, į klausimą "Ar mums reikalingas popiežiaus nuncijus?" dr. L. Bistro vizitines kortelės antroje pusėje arkivysk. Pr. Karevičius atrašė trumpai drūtai (žemaitiskai) "Mon nerek".

Ir ta vizitinė netrukus atsidūrė... pas Rattį, jau Pijų XI-į. Arkivysk. Karevičius buvo išsiųktas į Vatikaną ir — gavo "pasiūlymą" palikti ("savo noru") vyskupų sostą ir eiti į vienuolyną.

Kas pridurtina prie K. Jurgutis revelacijų? O gi tai, ką ir šių pastabų pradžioje: — pažinkime netolimąją praeitį!

Praeitį, tą tolimąją, Vatikanė tiria dr. Z. Ivinskis. Kas ryšis praeitį, šią netolimąją, pagraginti? Ypač bažnytinėje srityje.

Pop. Pijus XI Vilnių "mylėjo" iki pat mirties. Kai 1939 m. pabaigoj išliko vyskupo lietuvių reikalas, kokio, bū. Ime drąsus teisybei žvelgti į akis, Vatikano reakcija?! Kai 1940 m. mirė žinomas lenkintojas vysk. Michalkiewicz, vėl Vatikani užsiminta kun. K. Čibiro kandidatura, ir kas?! Prel. Meysztozowis jau 1946 m. įpiršo, ir kagi? O gi lenką iš... Poznanės ar ne?

2. Vartau "Tėv. Ziburius", ir ima lūdesys ties mūsų "geopolitika" sustojus. Kažkoks Dausa "Atvykusio iš Lietuvos žodyje" (žr. "T. ž." Nr. 51—52), netgi neraudamas rašo:

"Skaitėme mintis, esą lietuviai turėtų daryti žygius, kad Rytprūsiai būtų pripažinti Lietuvai. Mes trumpai atsakysime. Okupuotoje Lietuvoje yra didelis pasitenkinimas, jog ši provincija nėra įjungta į LTSR, bet RSFSR sudėty, nes nėra nė mažiausios abejonės, jog grįš Vokietijai. O mes negalime pasidaryti sau priešų ten, kur kaip tik šalia JAV, Vak. Vokietija yra pats galingiausias mūsų sąjungininkas. Dar, galimas dalykas, bus sunkumų dėl Klaipėdos Rašto, todėl šio klausimo kelimas, aštriai pasakius, yra kiršinimas, žalingos lenkų taktikos sekimas."

Atrodo, kad Dausa... bus iš situacija labai nepavydėtina, (Tęsinys 2-me psl.)

50th ANNIVERSARY CELEBRATION

JAN. 2-30

Mes švenčiame savo Auksinį Jubiliejų. Per 50 metų mes mokėjome gerus procentus, užtikrinome saugumą ir teikėme malonius ir patikimus patarnavimus taupytojams.

DOVANOS TAUPYTOJAMS

Mūsų jubiliejinė dovana — gražus paukščių indų druskai ir pipirams setas ir žiebtuvėlis. Už \$100 ar didesnes naujas ar senas taupymo sąskaitas. Viena dovana šeimai. Laimingiesiems paskirta 50 vertingų dovanų. Dalyvauti gali bet kas.

FREE SOUVENIR to every visitor during the Celebration.

Peoples Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION
1618 West 18th St. (at Ashland)
Chicago 8, Ill.
HAYmarket 1-5500

STANLEY W. ROPA, President

SKAITYK KASDIEN NAUJIENAS IR TENYK SĄLITIS

Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sušino tiktai per NAUJIENAS

HOURS
Mon. Tues. Fri. 9 to 3
Thursday 9 to 8
Saturday 9 to 1

Closed Wednesdays and Legal Holidays

KARU...

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)
saka, kur autorius moka pateikti žmonių kalbas. Dalykų tyčiomis neišpučia, bet skaitytojui jausmus sudilgina". Amerikiečių Saturday Review of Literature, tačiau, ši apysaka atrodė "nelaimingu kūrinio ir prasčiausia iš visų kūrinių".
Džiugiau buvo sutikta "The Old Man and the Sea", pasirodžiusi 15 metų vėliau. (Tiesa, 1940 m. išėjo jo ilgiausia apysaka "For Whom the Bells Toll"). Autorius vėl vysto mėgiamą "vyriškumo" temą — ši sykį gaudant milžinišką, kovingą žuvį jūroje. Vienas anglas kritikas čia juto "pasaulinį kūrinių, pavaizduojantį visos žmonijos skausmingą pastangą kovoti su gyvenimu". Kitas kritikas pastebėjo joje neįprastą pas Hemingway'ų "širdies švelnumą".
Tai buvo paskutinis didesnis jo kūrinys. Du metai pirm jis išleido "Across the River and into the Sea", kurį kritikai pripažino silpnu (kaip ir "To Have and To Have Not"). Autorius jau buvo sulaukęs 50 metų amžiaus ir išgyvenęs dvi nenusisekusias sutuoktuves.
Mirtis ir atsiliepiniai
Hemingway'o mirtį kiekvienas kraštas savaip sutiko. Londonas, pavyzdžiui, telegrafavo prašydamas pranešti, ar mirė turtingas ar ne. Paryžius norėjo žinoti, kiek sykių mylėjo ir tuokėsi. Ispanijoje mirtį apgalvestavo visi toreadoriai — bulių kovotojai ir žuvų gaudytojai — gal ir karčiamų lankytojai, nes rašytojas mėgo pagurkšnoti.
Per 40 metų Hemingway pa-

rašė 6 apysakas, apie 50 apsakymėlių, vieną dramą ir keletą eilėraščių. Drama nevykusi. Sakydavo, noris rašyti nedaug, bet gerai. Spėliojama, palikęs tris rankraščius nespausdintus. Vienas autobiografinis "The Dangerous Summer"; kito tema yra 1920 metų Paryžius, o trečiojo pavadinimas bene būsiąs "The Land, The Sea and The Air". Rankraščiai saugomi banko dėžėje Kubos Havanoje, nes autorius mėgdavo Kuboje gyventi. Čia turi ir nuosavybę. Sakoma, mėgdavęs parašyti skaityti savo žmonai Marijai; jei jos oda pagaugėmsi nuedavo, manė, gerai parašęs. Mągyti prisilaikydavo anglo poeto Coleridge patarimo būdo: "sudėlioti geriausius žodžius geriausia tvarka."
Spėliojama, kad Amerikos literatūros istorijon įsijęs kaip naujo, 1926 metų baro pradininkas. Rašytojiškios jo savybės buvo: į vilnas žodį nevynti janti kalba, geležinė valia palaikomi begalo sutirštinti jausmai ir tokios pat valios disciplinuojamas stilius. Nors apysakų veikėjas ir jų gyvenimo sąlygas mokėjo apvilkti tam tikru romantškumu, pagrindinės temos buvo visuotinos: vyro draša, meilė, garbė, iškenčėjimas ir mirtis.
Rašytojo garbė, manoma, priklausanti nuo apysakų "The Sun Also Rises", "A Farewell to Arms", "For Whom the Bell Tolls" ir "The Old Man and the Sea". Visos (išskyrus "The Old Man") parašytos pirm 1941 m. Mirė nesulaukęs 62 metų.
Zinomas ispanas Salvadoras de Madaringa sako, jog iki nepažino Hemingway'aus, ispa-

nai į amerikiečius žiūrėdavę nesupratimo panieka: girdi, tai istorijos neturį gyvulių skerdikai. Bet atvyko Hemingway, apsigyveno Ispanijoje ir parašė dvi to krašto temomis apysakas: For Whom the Bell Tolls ir The Sun Also Rises. Viena apie ispanų tarpusavio karą, kita apie kovą su buliais. Ispanams patiko Hemingway supratimas, kad kova su buliais ispanams ne sportas (kaip futbolas), bet spektaklis, kur jungiasi tapyba (spalvos), baletas, tragedija ir gal net skulptūra. Ispanams prie širdies buvo ir Hemingway temos: meilė, mirtis ir žvilgsnis į amžinybę. Jo tiesmuki, aiški, be išdabinių proza įrodė, kad esama amerikiečių, mokančių tiesiai prieiti jiems svetimos tautos širdį ir sielą.
Tolimoje Indijoje vienas dienraštis pareiškė: "Hemingway mirė kaip gyveno: smirtingai. Jo apysakų temos juk dažniausia ir buvo: nesuvaldoma vyro meilė, mirtis, žiaurumai, medžioklės, kovos su buliais ir karas. Rašomus dalykus jis pats gyvenime savo kailiu patyrė. Juk buvo partizanų, didelių žvėrių medžiotojas, plaukais apaugusia krūtine vyras iš peties ir stuomens. Kokiu smarkumu gyveno, tokiu ir rašė."
Jurgio Baltrušaičio ŽEMĖS PAKOPOS
Šio leidinio keletas egzempliorių dar yra likusių ir galima įsigyti iš vertėjo Jono Valaičio. Leidinys kietai įrištas. Vertinga ir graži dovana švenčių ar panašia proga. Kaina \$1.50. Nedelsiant bus pasiųsta paštu. Rašykite adresu: Mr. Jonas Valaitis, 1507 So. 51 Avenue, Cicero 50, Illinois. Tel.: OL 6-3180.

Kova už žmogų prieš mašiną
Italų rašytojas Carlo Levi prisimena kilo italo Pavesi (nusizudžiusio 1947 m.) sprendimą: "Hemingway yra mūsų amžiaus Stendhalis". Levi sako: "Stendhalio pasaulis gi buvo trimųjų aidais lydinų Napoleono armijų maršavimas. Hemingway pasaulis istorijoje, tiesa, tokių šaknų neturi, bet, visgi, tai buvo kur tai maršuojanti pasakinga Amerika, kurią Europa vaizdavosi puslankinių rojumi, kur literatūra, tartum, nesidengina mums įprastu počiu, ilgiu ir aukščiū, bet ieško kokių tai virš šitų platybių, Amerika, galima sakyti, net ne maršuoja, bet leidžia (jei ne lakšto?) Ji rieda automobiliais ir mechanizuojama siela". Hemingway čia sakė: "Pikri žodžiai, kaip garbė ar draša, atrodo piktžodžiavimas akivaizdoje sudegintų ispanų kaimų, prieš jų viešelius ir numeruotus kareivių pulkus bei jų kovas". (A Farewell to Arms).
Vijurkas Ilija Ehrenburgas Leningrade tarė: "Hemingway apysakose plėkė gyvenimas, meilė, mirtis, trumpavaldinė laimė, amžina kova ir karas. Po ilgujų James Joyce apysakų kaip Ulysses, ar prancūzo Gidės "Netikrų pinigų padiržiu" (Nukelta į 4 psl.)

DIENU SKEVELDROS

(Atkelta iš 1-mo spl.)
dausų nukritęs, arba... Lietuvoje užsidėjęs vokiečių kilmės o gal...
Jei tokia "nuomonė", kaip Dausos, tautoje būtų, tai amen ne tik lietuviškoms Prūsų sritims, bet ir... Balbieriškiui!
3.
Andr. J. Vaškevičius (žr. "Lit. ir Menas" Nr 49), kaip okupuotos Lietuvos architektų sąjungos Vilniaus skyriaus pirmininkas, rašo, kad "Tegu mūsų sostinė tampa dar gražesnė":
"Negalima pasigirti ir vaikų žaidimo aikštelių tvarkingumu bei estetinė išvaizda: jos šio metu daugeliu atvejų labai primityvios. Vaikų aikštelių pagrindinis elementas — archainių formų grybas (musmirė), kurio reikalingumas vaikų aikštelėje labai abejotinas ir kuris, manyčiau, net žaloja mažųjų pliečių estetinį skonį. Kritikuotinas ir vasarą mieste įrengiamų pioniierių stovyklų statinių meninis lygis: vi same šiame darbe reikalin-

ga architekto pagalba.
Miestą galima papuošti, padaryti tvarkingesniu ne tik ką nors pastačius ar įrengus, bet taip pat ir nugariovus... Šia kryptimi jau nemaža padaryta, bet vis dėlto dar rasime gatvių, kuriuose iki šiol išliko hebeigiančios grūti medinės o kartais net spygliuotos vielos) tvoros seniai niekam nereikalingos, biourojančios aplinką. Gadina miesto vaizdą ir mediniai, dažnai savavališkai pastatyti sandėliai — sandėliukai, garažai. Vystantis miesto termofikacijai ir gazifikacijai, — tikslinga būtų ir visuomeniniams architektams aktyviau įsijungti į darkančių aplinką medinių sandėlių griovimo akciją.
Nemaži darbai visuomeninių architektų laukia tvarkant mūsų jmonių ir įstaigų pastatų išorę, o viešojo naudojimo pastatuose — ir interjerus. Dar daugelis viešojo maitinimo, prekybos ir kitų įstaigų užrašų, reklaminių skydų, skelbimų yra nemeningi, pasenę. Čia reikalingi ne tik visuomeninio architekto patarimai, bet, atsikirais atvejais, teks panau-

doti ir jam suteiktas teises.
Miestą galima papuošti, padaryti tvarkingesniu ne tik ką nors pastačius ar įrengus, bet taip pat ir nugariovus... Šia kryptimi jau nemaža padaryta, bet vis dėlto dar rasime gatvių, kuriuose iki šiol išliko hebeigiančios grūti medinės o kartais net spygliuotos vielos) tvoros seniai niekam nereikalingos, biourojančios aplinką. Gadina miesto vaizdą ir mediniai, dažnai savavališkai pastatyti sandėliai — sandėliukai, garažai. Vystantis miesto termofikacijai ir gazifikacijai, — tikslinga būtų ir visuomeniniams architektams aktyviau įsijungti į darkančių aplinką medinių sandėlių griovimo akciją.
Nemaži darbai visuomeninių architektų laukia tvarkant mūsų jmonių ir įstaigų pastatų išorę, o viešojo naudojimo pastatuose — ir interjerus. Dar daugelis viešojo maitinimo, prekybos ir kitų įstaigų užrašų, reklaminių skydų, skelbimų yra nemeningi, pasenę. Čia reikalingi ne tik visuomeninio architekto patarimai, bet, atsikirais atvejais, teks panau-

doti ir jam suteiktas teises.
Miestą galima papuošti, padaryti tvarkingesniu ne tik ką nors pastačius ar įrengus, bet taip pat ir nugariovus... Šia kryptimi jau nemaža padaryta, bet vis dėlto dar rasime gatvių, kuriuose iki šiol išliko hebeigiančios grūti medinės o kartais net spygliuotos vielos) tvoros seniai niekam nereikalingos, biourojančios aplinką. Gadina miesto vaizdą ir mediniai, dažnai savavališkai pastatyti sandėliai — sandėliukai, garažai. Vystantis miesto termofikacijai ir gazifikacijai, — tikslinga būtų ir visuomeniniams architektams aktyviau įsijungti į darkančių aplinką medinių sandėlių griovimo akciją.
Nemaži darbai visuomeninių architektų laukia tvarkant mūsų jmonių ir įstaigų pastatų išorę, o viešojo naudojimo pastatuose — ir interjerus. Dar daugelis viešojo maitinimo, prekybos ir kitų įstaigų užrašų, reklaminių skydų, skelbimų yra nemeningi, pasenę. Čia reikalingi ne tik visuomeninio architekto patarimai, bet, atsikirais atvejais, teks panau-

1962 METU...

(Tęsinys iš 10-to pusl.)
Tatnos krašto gyventojai /mieli,
Jums pirma vieta yr mano /širdyje,
Ir Dienas jums aukštesniais /pakėlė,
Kad gaušiom loskom tą /kraštą apliejo,
Ten kožną gryčią ir /kiekvieną klėfį
Pažįstu gerai ir gerai /alminu;
Kraštą mieliausiu ir geru /kaimynų.
Kryžius ant kalno tarp /berželių žalių,
Tarpu obelių, šermukšnio /randono
Užmiršti niekad, o niekad /negaliu!
Nesgi galingą širdį abor /ronų.
Prieš 70 metų Laužuvoje mirė Antanas Vienožindis. Jis kunigavo įvairiose Lietuvos vietose ir iki šių dienų žmonių mėgiamas dainius. O kas jo nedainavo:
Oi, dainos, dainelės, jūs /mano patieka,
Visi širdies skausmai pas /jumis palieka;
Tada aš laimingas, kada /jum dainuoju,
kad savo vargus verkdamas /išrekuoju.
Arba:
Sudiev, kvietkeli tu /brangiausias,
Sudiev ir laimė man /biėdnom.
Malau — paslyrė laip /Aukščiausias,
Jog vargl ant svielo reik /vionam.
Ar:
Kaipgi gražas, gražas /žolynų darželis,
Pilnas jam prisėtas gražų /žolynų!
Dailiai aptvėrė mano /brotelis,
Užtat jau vainiką nupint /ketinu.
Antanas Vienožindis gimė 1841 m. Anopolyje.
Prieš 90 metų Patriškiuose, Iglieklių vals. gimė Andrius Bulota, teisininkas, demokratiškiosios spaudos bendradarbis, buvęs Rusijos Dūmoje išrinktas atstovu. 1917 m. pradėjęs veikti rusų tradovikų gretose ir Lietuvos nepriklausomybės metais nenutraukė ryšių su rusų išvijoje veikusiais socialistais revoliucionieriais. Lietuvos nepriklausomybės metais platesne visuomenine bei politine veikla nepasizymėjo. Bolševikų okupacijos metu Lietuvoje jiems talkininkavo. 1941 m. birželio mėn. Vilniuje kartu su žmona vokiečių policijos sąsaudytas.
Prieš 80 metų šiandinėje gimė Karolis Račkauskas, eilėraščių ir kitą rašęs Karolio Vairo slapyvardžiu. Našus JAV spaudos buvęs bendradarbis, kai kurių laikraščių redaktorius, dabar gyvenęs Lietuvoj.
1919 m. SLA 1920 m. kalen-

dorinje jis štai kaip pasiaikiškino, kodėl eilių daugiau neberašas:
Manęs paklausė mano /draugas,
Dėlko eilių nerašau, /Dėlko su miza neįflirtuoju,
Dėlko Parnaso nelankan.
Ir aš lariau tam savo /draugui:
— O kas gi gero iš eilių?
Lai tie jas braižo, kas /nemoka
šiaip sau rašyti be klaidų.
Prieš 180 metų gimė Antanas Savickis. Jo gimimo vieta ir diena nėra tiksliai nustatyta. Mokėsi Varnių kunigų seminarijoje. Rašė religinio turinio straipsnius, be to, yra užsilikęs ir jo eilėraščių sąsiuvinys Vilniaus universiteto archyvuose. Rašė pasakėčias. Štai viena jų:
Suo ir šešėlis
Suo plauk per upę, dantyse /mėsa nešdomas,
Tarė, išugdęs savo šešėlį, /mesdamas:
" Tas mažas sunkumas, aš /nešti paliausiu,
Didesnį ir riebesnį iš /vandens gausiu".
Užsivedęs godum, nieko /negavo,
Nutrotijo, norėdamas to /pelno savo.
Tokį nuopelną kožnas /žmogus godus ras,
Geisdamas svetimą išplėsti, /savo pames.
1512 m. balandžio 28 d. Lietuvos kariuomenė nuėjo tolotus nuo Vilniaus.
1812 m. birželio 24 d. Lietuvoje pasirodė pirmi Prancūzijos kariuomenės daliniai, Napoleono vedami į karą žygi su Rusija. Tada Lietuvoje gimė viltys ir buvo dėtos pastangos atstatyti Lietuvos valstybę.
Prieš 700 metų, liepos 12 d., žemaičių pulkai nugalėjo isibrovusius ir žemaitiją kardininkus.
Prieš 590 metų Lietuvos Kunigaikštis priverė Maskvos kunigaikštį pasirašyti taikos sutartį. Po tos sutarties pasirašymo, penkiems metams pralinkus, Lietuvos kunigaikštis Algirdas mirė.
Prieš 575 metus Aukštaitijoje pradėtas lietuvių krikščias, ir tais metais Jogaila pasikrikštijusiems lietuviams bajorams suteikė įvairias lengvatas.
Prieš 515 metų kunigaikštis Kazimieras suteikė Lietuvos bajorams papildomas lengvatas.
Prieš 470 m. kunigaikštis Aleksandras suteikė dar didesnes lengvatas Lietuvos bajorams ir įvedė jų tarybas. Tokiu būdu buvo paperkama ir nutautinama Lietuvos bajorija.
1772 m. pirmas Lietuvos Lenkijos valstybės padalinimas.
Prieš 130 metų carinės Rusijos valdžia uždarė Vilniaus universitetą. Jo turą išdalino tarp Rusijos kity universitetų, o taip pat Vilniaus universiteto profesūros dalis buvo perkelta į kitus Rusijos universitetus.
Pastaba.

R. SKIPIČIO...

(Atkelta iš 5-to psl.)
Vyriausias Tribunolas dr. J. Purickio ir kitų trijų bylų išsprendė įstatymų ribose ir jų neperžengė.
Lietuvos teismams sprendė bylas pagal įstatymus ir pagal savo sąžinę, nepaisydami ar kas bus patenkintas, ar nepatenkintas. Jeigu teismas išteisino, tai laikoma, kad išteisintasai nekaltas. Toks jau teismo darbas, kad visada viena šalis patenkinta, antra šalis — ne. Per visą Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį neteko girdėti nusikundimų dėl teisimų šaliskumo. Tik dabar čia tremtyje, kai negalima patikrinti bylų, atsiranda žukų.
K. Zukas savo Pastabose dėl R. Skipičio atsiminimų knygoje dr. Purickio asmens aprašymo tenka stebėtis dėl p. Skipičio pažirių, švelniaiariant, nepastovumo. Tai dr. Purickis "aukštų privalumų asmuo", tai jis „mūsų pačių sumurzintas ir apspiaudytas", tai „jo vardas turėtų būti ištrauktas į garbingųjų piliečių sąrašą", tai vėl "J. Purickis susigundė lengvu pasipelnymu ir nuėjo slidžiu keliu. Visa eilė prieštaravimų".
K. Zukas čia apasakotam R. Skipičio aprašyme apie dr. J. Purickį, nėra nei nepastovumo, nei prieštaravimų. Pasakymais: „aukštų privalumų asmuo" ir „jo vardas turėtų būti ištrauktas į garbingųjų piliečių sąrašą", autorius pareiškia savo nuomonę apie dr. J. Purickio asmenį. Pasakymai: „mūsų pačių sumurzintas ir apspiaudytas" ir „J. Purickis susigundė lengvu pasipelnymu ir nuėjo slidžiu keliu" yra faktų konstatavimas, o ne nuomonės reiškinimas.
(Bus daugiau)

VACLOVO BIRŽISKOS KNYGOS
"Naujiuose" galima gauti šias prof. Vaclovo Biržiskos liuanistines knygas:
1. Senųjų lietuviškų knygų istorija, I dalis, 208 pusl. \$2.90
kietais viršeliais \$3.60
2. Senųjų lietuviškų knygų istorija, II dalis, 226 pusl. \$2.90
kietais viršeliais \$3.00
3. Aleksandrynas, senųjų lietuvių rašytojų, rašiusių prieš 1865 m., biografinis, bibliografinis ir biobibliografinis, I tomas, 431 pusl., kieti viršeliai \$7.50
4. Praeities pabiro, rinkinys straipsnių iš Lietuvos praeities, 352 pusl., kieti viršeliai \$6.50
Čia suminėtas knygas pasiūsiame paštu, jei nurodysite pinigų sumas čekiu ar Money Orderiu pasiūsiute tokiu adresu:
"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS, USA.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU
APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS. Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.
Mes užtame išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.
CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

NELAUKITE RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!
Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi iškilus, neturėsite jokiu nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1943
Telefonas: Central 6-5206
Generaliniai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

1962 metų kai kurios minėtinos dienos

Kovo 28 d.

Prieš 85 metus Babrininkuose, Pažerių vals, gimė **Antanas Žilinskas** (741 MacDonough St., Brooklyn 33, N. Y.), spaudos draudimo metais knygu platintojas Lietuvoje. Atvykęs į JAV tuoj įsitraukė į lietuvių socialistinį sąjūdį, buvo centro komiteto narys, spaudos bendradarbis, vienas pirmųjų Balfo direktorius.

Balandžio 4 d.

Prieš 70 metų Lukšiuose gimė **Antanas Giedraitis**, vienas iš našųjų vaikų literatūros rašytojas, "Žiburėlio" laikraščio steigėjas Lietuvoje, jo redaktorius, pedagogas, buvęs Vokietijoje lietuvių Vasario 16 d. gimnazijos direktorius, Pasirašydavo slapyvardžiu A. Giedraitis.

Balandžio 7 d.

Prieš 80 metų Užuožeriuose, Anykščių vals, gimė **Antanas Zukauskas**, iš profesijos vaistininkas, rašytojas. Rašė A. Vienuolio slapyvardžiu. Lietuvos nepriklausomybės kovose buvo karo fronto korespondentas, Šaulių Sąjungos narys. Mirė Lietuvoje. Anykščiuose jo vardu įsteigtas gausiai žmonių lankomas muziejus.

Balandžio 16 d.

Prieš 80 metų Lahoruose, Linkuvos vals, gimė **Konstantinas Jasinskaitis**, 1905 revoliucinių metų socialdemokratų veikėjas, rašytojas, to meto socialdemokratų spaudos bendradarbis. Vėliau iš socialdemokratų veikimo pasitraukė ir išsižadėjo savo anstyvesnių raštų, tai yra neleido jų pakartotinai spausdinti. Jis buvo parašęs: "Duona", "Basi vaikai", "Alkani žmonės" ir kitus. Vėliau bendradarbiavo "Panevėžio bals" ir "Sekmojoje dienoje". Mirė 1941 m. rugpjūčio 4 d.

Birželio 25 d.

Prieš 80 metų Suvalkijoje gimė **Zigmas Aleksa**, žinomas slapyvardžiu — Angarietis. 1906 m. įsitraukė į socialdemokratų veiklą, slaptai redagavo "Darbininkų žodį", bendradarbiavo JAV "Kovoj", "Keleivyje". Daugelio brošiūrų ir knygų autorius. 1917 m. išvieto komunistu. Žuvo 1940 m. gegužės 22 d. Maskvos kaulėjime.

Rugpjūčio 24 d.

Prieš 80 metų Viekšniuose gimė **Mykolas Biržiška**, "Visuomenės", "Žvilgsnio", "Mūsų Vilniaus", "Glos Litvy" ir kitų laikraščių redaktorius, daugelio laikraščių bendradarbis, daugelio knygų autorius, buvęs Vytauto D. universiteto Kaune literatūros profesorius, dabar gyvena JAV, Los Angeles mieste ir dar tebesireiškias lietuvių visuomeninėje veikloje ir spaudoje.

Lapkričio 2 d.

Prieš šimtą metų garsiamė Žemaitijos šiluvos vals, gimė **Jonas Mačiulis**, visų skaitomas, 10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 6, 1962

dainuojamas poetas Maironis. Jo mirimo data — 1932 m. birželio 28 d. Tačiau ir iki šiol savo raštais jis gyvas visų mūsų tarpe. Net maskviniai komunistai Lietuvoje nepajėgė Maironio palaidoti — jo raštai leidžiami, visų gaudomi, skaitomi. 1956 m. išleisti Maironio Rinktinių raštų "Maironio poe-bendradarbis, vienas pirmųjų Balfo direktorius."

"Maironio poezija tvirtai įėjo į klasikinę lietuvių ir daugiacionalinę tarybinių tautų literatūrą".
Tai Maironis ne vien tik pavergtoje Lietuvoje žmonių skaitomas, bet jį skaito ir kitos Rusijos pavergtos tautos.

Kodėl?
Maironis mūsų tautos atgimimo dainius, tad jo raštai labai artimi ir kitoms Rusijos pavergtomis tautos. Jis gi rašyti pradėjo, kad Lietuva vilko sunkų carinės Rusijos okupacijos jungą. Jis žadino to jungo nusikratyti. Lietuviai kovojo iš dalies to paties Maironio raštų paskatinti. Jam, pradėjusiam rašyti apie 1885 m., buvo lemta susilaukti Lietuvos valstybės atstatymo. Jo raštų pradžia yra susijusi su "Aušros", vėliau "Varpo" ir kitų laikraščių atsiradimu, TIL-žėje spausdinamų ir slapta Lietuvoje platinamų. Kai kurie jo eilėraščiai buvo atspausdinti "Varpe".

Jonas Mačiulis negimė Maironiu. Jis turėjo daug pasidarbauti, daug mokytis ir rašyti, kad iš slapuko Garnio ir kitaip po pirma savo eilėraščių pasirašiusio tapti Maironiu. Nustelbti ne vien tik anuos slapukus, bet ir patį Joną Mačiulį, jau mirusį ir mažai kam žinomą. Ir štai Maironis ir iki šiol gyvena ir nesulauksime, kada jis mirs. Net piktieji, nuožmieji pavergtoje Lietuvoje siautėjantieji "stribai" nedrįsta palaidoti Maironi, nes jis kartu su Jonu Biliūnu, Vincu Kapsu - Kudirka, Strazdeliu, Vienožindžiu ir kitais gyvais po Lietuvos lygumas vaikšto ir platina, kas jo seniau buvo parašyta.

Štai jo pirmas eilėraštis, parašytas dar tada, kai jis dar Maironiu nebuvo:

SAUGOTIES REIK
*Rods randam žmones įvairius,
Kelin ir reik bijotis.
Kol viens, kurs yr' dar Saugos /bus,
Mums Saugų reik saugoties.
Viens czystas ein ulyezion,
Nor būdna aklą vesti:
Kits ben, jei ans nesisaugos,
Purvus ant jo nor mesti.
Viens mirdamas dusani isz /bėdos,
Ka duos jam szventą czesnj?
Kits laiko rovimą kalbos
Per darbą svarbesnj.
Viens tėviszkę norėtų szelpt:
Pagirą lietūvystę;
Laižydamas koja kits gelbt
Pragertą tėvonystę.
Rods randam žmones įvairius,*

— **NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 6, 1962**

*Kelin ir reik bijotis.
Kol viens kurs yr' dar Saugos /bus,
Mums Saugų reik saugoties.
1885*

Pastaba: Saugai Žemaitijos pasienio gyvenvietė.
O štai dešimčiai metų pralinkus jis parašė "Mano Gimtinė":
*Ten, kur Nemunas banguoja
Tarp kalnių, lankų,
Broliai vargdieniai dejuoja
Nuo senų laikų.*

*Ten močiutė užlingavo
Raudomis mane,
Į krutinę skausmą savo
Liejo nežinia.*

*Griovs už ten, minėjo
Praeities laikus,
Kai lietuvis netikėjo,
Jog belaisviu bus.*

*Ten apleistos pilys griūva
Ant kalnų aukštai;
Milžinų ten kaulai pūva,
Verkia jų kapai.*

*Ten užaugau, iskentėjau
Aš kančias visas
Ir pamėgau, pamylėjau
Vargdienių dūmas.*

*O tos dūmos vargdieninės
Griaužia kai kada,
Tartum rūdys geležinės,
Amžina žaizda.*

Kas tą eilėrašį, tą dainą pamiršo, tai verta dabar prisiminti.
Lapkričio 26 d.
Prieš 60 metų mirė "Anykščių šilelio" ir kitų eilėraščių autorius **Antanas Baranauskas**. Čia man širdį skaudžia - /griaudžia

*Svetima šalelė,
Kad neskamba, kad /nesiaudžia
Ašarų giesmelė.
Kad per dienas čia girdėčiau
Ašarų giesmelę.*

Gal pamėgčiau, pamylėčiau
Svetimą šalelę.
Tai jam priklauso tas "Svetimonoje šalelėje". Čia tik pasikūtinis posmas suminėtas. O iš "Anykščių šilelio", visų atmintinai kartojama, kai nusiminimas atsilanko:
*Visa prapuolė, tik ant lauko /pliko
Keltos pušelės apykrevėlės /likol..*

A. Baranauskas gimė 1835 m. sausio 29 d. Anykščiuose, mirė Seinuose. Be eilėraščių įdomavos lietuvių kalba ir vertė Biblija.

Prieš 130 metų Šarkių vienkienyje, Žemaitijoje, gimė **Julius Anusevičius**, bajorų kilmės, 1863 m. sukilimo dalyvis, išstremtas į Sibirą. Grįžo iš ten senatvės sulaukęs. Tremtyje rašė eilėraščius. Jo rankraščiai yra užsilikę. Jis mirė Darnuose 1907 m.

Štai jo kūrybos ištrauka iš "Kas gi išgydys širdį sudraskytą".
*Lietuva miela, kaipgi tu /išrodai?
Kokias nesėčėtis kešt tau /atstikol!
Kur buvo sodžiai ir /linksmiausi sodai, —
Dažnoje vietoje anglys /paliko...*

(Tęsinsys 11 pusl.)

JUCUS SESERŲ RESTORANAS
atdaras dieną ir naktį.
Nevarkite namie maisto ruošia. Užsikite į patyrusių virėjų restoraną ir pasirinkite skanius pietus.
1608 W. 47 St. — LA 3-9670

WHITE WAY FLORIST INC.
Large Variety of Flowers. Flowers for every occasion. Original creations. Reasonable prices. Call VI 6-7149. 7149 So. State St. Please mention this ad.

NAUMĖ LIŪNAITE

MIELI LIETUVIAI!
Mes, trys Lietuvos dukros — aš, Naumė ir mano draugės Augė ir Skardė — senai ir ilgai gyvenę, bet nepasene, buvę išvietintos, ilgai ir plačiai klajoję, pastangomis Nado Rastenio, pasiekėme lietuviškąją Čikagą ir viešime "Naujienose".
Mes norime atvykti į jūsų namučius ir papasakoti jums savo šurpulingus pergyvenimus senovės tremtyje. Iš mūsų sužinosite apie teis laikais esantį Bangpūčio dvarą Baltijos dugne, malonia Ravinge, geruosius Ardenus, mūsų gimtinę — Zvyrynę, tų laikų Lietuvą ir didingas "Trijų Rožių Šventės" apeigas.
Mūsų kelionė į Jūsų namučius, buvusi \$5.00, dabar tik \$3.00. Prisiusdami ar sumokėdami "Naujienoms", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., leisite mums atvykti ir viešėti pas jus. Iki mielo pasimatymo,
NAUMĖ LIŪNAITE

MENO ŽINIOS

Tvarko **MIKAS ŠILEIKIS**

Menas ir visuomenė

(Tęsinsys) **Architektūra**

Meno kultūros sritis yra lokalinio pobūdžio, nes menas prasideda tautoje arba grupėse, o mokslas generalizuojasi, nes jo konkretūs rezultatai yra bendri. Technikos, mokslo ir meno kultūros persiorientavimo laikotarpyje, kai kitose srityse buvo daug pasiekta, tai moderniojo meno srityje buvo daug eksperimentų padaryta, bet mažai atsiekta, palyginti su tuo, kas buvo atsiekta gotikos ir Renesanso epochose. Išimti sudaro tikta architektūra, kuri išgelbėjo 19-to šimtmečio falsifikuotą architektūrą (sumaišyta su įvairiais stiliais) ir davė naują gryną stilių. Bet ir statybos meno srityje architektai susilaukė visuomenės pasipriešinimo. Modernioji statyba Vakarų pasaulyje dabar grynėja ir taikoma net tautiniams stilių bei charakteriui. Statomi išraiškingo stiliaus dangoraiziai ir net namai. Kai modernūs gry. namai iš pagrindų pasikeitė, žmonėms pasirodė panašūs į liginines arba dirbtuves—keista, neįauku, o vis dėlto naujosios architektūros idėjos nebuvo klaidingos. Žmonės pripaato prie naujų, sanitariskesnių gyvenimo sąlygų ir patiko. Prie modernios architektūros buvo priimtini baldai, virtuvės ir apšvietimas, — viskas pasikeitė iš pagrindų taip, kad nesinerėtų grįžti prie senosios gyvenimo sistemos. Moderniosios architektūros renesansas pašalino turtingus ornamentus nuo baldų ir nuo namų, kad būtų lengviau švartą palaikyti.

Technika be pasigailėjimo stumia į šalį kad ir brangiausią meno stilių kaip pav. gotikos bažnyčios. Dabartinė bažnyčia neturi to didingumo su aukštais bokštais ir skambiais varpais. Yra statomos mažoms parapipjoms modernaus stiliaus bažnyčios, panašios į kluoną, kurių stogas prasideda nuo pat žemės ir neaukščiau namo trečiojo aukšto. Nėra nė langų, nė vitražų, nė varpų. Atrodo skandalas, jeigu taip būtų padaryta prieš penkiasdešimt metų. Dabar yra natūralu, nes statybinė sritis labai įvairi ir praktiška.

Abstrakcijos skulptūra yra paralelė architektūrai — plastinio ritmo organizmas, atseit, ritmo manifestacija, mistinis judesis, kuris, suprantama, jau nieko bendra neturi su reprezentaciniu menu. Žmogus abstrakcijoje, kaip pozityvioji forma, yra dingęs. Kosminiam mene žmogus nėra visiškai din-

gęs, nes ten dar egzistuoja metafizinis idealizmas. **Svetimos įtakos**
Itakų aš netaikau nusikaltimu, jeigu dailininkas nelieka svetimos įtakos vergu ir nepanaudoja materialiniam tikslui. Kas skaito daug literatūros, geriau susipažįsta su autoriais ir kai kurie autoriai daro didelės įtakos skaitytojui. Tas pats yra ir dailėje, gal net daugiau veikia studijuojantį dailę ir jos metodus. Studentas arba dailininkas pamėgsta kurį kitą dailininką, jo stilių, spalvas ir kitas jo savybes, kad stipriai jį veikia.
Leonardo da Vincį švelniai pasisako apie įtakas:
"Tapytojas niekad neturėtų pamėgdžioti kito asmens būdo, nes šiuo atveju jo negalima vadinti gamtos vaiku, o tikrai proanūku. Visuomet geriau žvelgti į gamtą, kuri gamsi visokiomis gėrybėmis ir gražumu, negu gėrėtis kitų meistrų kūryba, kurie viską išmoko iš gamtos."
Šių dienų abstraktistai dailininkai nelinkę gamtą studijuoti ir iš jos mokytis.

Asmuo, kuris studijuoja kitų meno darbus iš tikrųjų daugiau gali atsiekti, negu tas, kuris nesigilina. Besigilindamas į pasaulinę literatūrą ir meną, praturtina ir savo žinojimą. Sunku būtų rasti inteligentą, kuris būtų didesnis ar mažesnis įtakos neturėjęs. Įtaka yra pažinimo ieškojimo procesas, kuris ilgainiui praena, kai asmuo pasiekia tam tikro subrendimo, įsigija savo stilių, skonių ir lieka savistovus. Būtų galima čia duoti keletą pavyzdžių iš tų asmenų, kurie turėjo stiprios įtakos, bet vėliau liko gerais menininkais. Pvz., dail. K. Zoromskis nemažai įtaką bus išgyvenęs, išstudijavęs gerų dailininkų darbus, liko pajėgus dailininkas ir gali būti geras mokytojas. Kitas būdingas pavyzdys El Greco. Dailininkas El Greco, iš Graikijos persikėlęs su broliu į Italiją, kur mokėsi dailės, vėliau, kai nuderėjo skandalas, jeigu taip būtų padaryta prieš penkiasdešimt metų. Dabar yra natūralu, nes statybinė sritis labai įvairi ir praktiška.

Visuomenė atspari naujovėms

Menas yra aktyviausias mūsų gyvenime reiškinys, ar jis mus liečia ar ne. Dailė gyvenime plačiau pasiskleidusi, bet savo kokybe labai įvairi ir sudėtinga. Dailininkų prieauglis Amerikoje didėja, nes piešia vaikai, bobutės ir save vadinan "artist". To negalima išvengti. Iš didelio skaičiaus užsiimančių dailė, atsiranda ir tiktų talentų. Rusijos caro laikais dailininko teisę turėjo tik tie tokie asmenys, kurie buvo baigę meno mokslą.

Biologija ir kiti mokslai yra tiesos pažinimas, dailės mokslas yra dvasinės išraiškos pažinimas — labiau individualus dalykas. Menininko vaizduotė labiau abstrakti, neturi rašytos formulės, jei nelaikyti tokia organinės gamtos tikrovės vaizdavimo. Menas, išplaukęs iš pasamonės yra nutolęs nuo fizinio pasaulio tikrovės, sunkiai suvokiamas. Platesnės visuomenės beveik nesudomina, tatau ir meno estetika žmonių sąmoneje neegzistuoja. Dailė išėjo į eksperimentų lauką. Vaizdinis menas netenka pirmąkščio savo charakterio, nes dvi pirmaujančios meno sritys yra abstraktinė ir pusiau-abstraktinė. Sunku duoti palyginimų tarp tebeegzistuojančios konservatyvinės ir moderniosios dailės, kai visuomenė turi miglotą supratimą apie naujoves. Meno raida turėjo ir teheturi savo kelius ir sunkelius, bet kitos gyvenimo fazės taip pat turi naujų vaizdų. Laikas išsijuoja gera nuo blogo. Meno kultūros istorija rodo, kad ligi mūsų laikų išliko tikta **reikšmingiausias** formos, atseit tas, kas buvo vertinga ir naudinga. Kur nėra reikšmingos formos, ten negalima visuomenėje formuoti skonio. Visuomenės skonį daug lengviau deformuoti ir disorientuoti jaunąją kartą, kaip ugdyti.

Abstrakti forma literatūroje, muzikoje ir dailėje sąmoningai suartėja, kuri mažai arba nieko nereprezentuoja, tikta pati iš savęs realybė — ritmo ir spalvų sensacija. Džazo muzika charakteringa abstrakčiai tapybai, kur abstrakčių spalvų sintezė giminiuojasi su kirčiuotais garsais, emocijomis ir įtampa.

Daug kas nusiskundžia ir moderniaja poezija, kad poezija jaunųjų poetų abstrakti, — abstrakčios jų mintys. Modernią poeziją reiktų taip spėti, kaip spėjamos "mistės". Modernioji poezija, kaip ir dailė, formuoja naują tikrovę, vaizdai yra pasamonės veiksmas. Realistinis eilėraštis viską pasako žodžiais, pvz. K. Binkio aiški forma:
*"Dainuodama ji skina rūtų,
Dainuodama pūna kasas"...*
Arba Balio Sruogos daktilinis eilėraštis:
*"Supasi, supasi lapai /nubudinti,
Snarasi, šnekasi vėjo /pajudinti..."*

Čia yra pasakyta daug tiesos. Abstraktinė dailė dar tikta pradėjo išnaudoti plačių galimybių erdvę ir daug didingo meno davė, deja, ir blogo. Bet visuomet ateina naujas pavaršaris atnešdamas šviesių idėjų ir naujų formų. M. S.

DIDŽIOJI PARODA
Chicago Meno institute vakar buvo atidaryta Amerikos dailininkų kasmetinė tapybos ir skulptūros paroda. Šiai parodai atstovauja tikta "pakvietieji" dailininkai. Yra naujų aspektų moderniosios dailės judėjime. Vėliau bus plačiau.

Banguojantis, lengvas stilius, gyna mintis, žodžiu, lyrinė poezija.

Kiek sunkesnė mintis, bet vaizdingas moderniosios poezijos H. Radausko eilėraštinis "Deganti šaka":
*"Mes apleidom naliūdusį taką
Ir žodžius gedulingų poetų —
Ir pamatėm liepsnojančią šaką
Ir virš jos - fioletinį lietu."*

O nakčia, kai pasaulis sutemo,
Mes pradėjome liepsnojančią šaką
Ir įėjom į grojančių namų
Fioleto lašais aptaškyti."

Paskutiniame eilėraštyje yra daug dinamikos, ekspresingumo ir gražių vaizdų, kaip ir anuose eilėraščiuose.

Kitų nuomonė apie abstrakciją
Norėdamas būti objektyvus, nenoriu daryti savo išvadų pirmaujančios dailės problemose. Įdomu, ką kiti sako. Dr. L. D. Longman, Kalifornijos universiteto meno direktorius, viešai suabejoto paskutinio laikotarpio "contemporary" dailės verte. Jisai "New York Times" klausia:
"Ar dabar gaminama dailė iš viso yra dailė? J muziejus priimamas visoks premijuotas šlapštats, kuris dailininkus pakatrina gaminti bereikšmį produktą. Meno direktoriai, profesoriai ir mokytojai, kurie gyvena ir aukštino ultramoderniojo meno atstovus, kolekcionieriai, kurie sumokėjo aukštas kainas už abstrakčius darbus, — vengia nemalonios kritikos. Ar jie gali prisipažinti, kad padarė didelę klaidą?"
Dr. Longman toliau tęsia:

"Yra profesorių ir dailininkų mokytojų, kurie nuosirdžiai mokė studentų gentkartę priimti radikališkus ekcentriškumus ir būti ultratolerantiškais eksperimentiniam darbu, nes mes gyvename savo laiko dvasia. Jų studentai išmoko nieko nekurti, dėl to jie turėję jonoj savo technikoje ir nesugeba dirbti rimto darbo, kuris pareikalautų daugiau atsakomybės. Jie kopijuoja tuos abstraktistus, kurie sėkmingai pravedė ir paskleidė savo tiktą kūrybą. Tačiau jie ir turėtų išauklėti naują generaciją, kad ji sugebėtų išreikšti ir savo kūrybinę tiesą".

Čia yra pasakyta daug tiesos. Abstraktinė dailė dar tikta pradėjo išnaudoti plačių galimybių erdvę ir daug didingo meno davė, deja, ir blogo. Bet visuomet ateina naujas pavaršaris atnešdamas šviesių idėjų ir naujų formų. M. S.

DIDŽIOJI PARODA
Chicago Meno institute vakar buvo atidaryta Amerikos dailininkų kasmetinė tapybos ir skulptūros paroda. Šiai parodai atstovauja tikta "pakvietieji" dailininkai. Yra naujų aspektų moderniosios dailės judėjime. Vėliau bus plačiau. M. S.

PRANAS KAVALIONAS

R. SKIPIČIO ATSIMINIMŲ KNYGA IR JOS KRITIKA

(Atsakymas K. Zukui ir J. Klauseikiui)

Kritika yra naudinga, kai siekiama atfaisyti autoriaus klaidas arba užpildyti spragas...

Dėl Rapolo Skipičio atsiminimų knygos "Nepriklausomą Lietuvą Statant" su kritiškom pastabom išėjo K. Zukas ir J. Klauseikis.

K. Zukas pradžioje rašo: "Paėmiau į rankas neseniai išleistą R. Skipičio atsiminimų knygą ir turėjau nemažai malonumo ją skaityti...

"Bet čia dr. J. Purickis netikėtai suklupo", pasakoma, kad netolytysis, tikėtasis...

Atsiminimų knygoj "Zvilgnis ir Praeitj" (372 pus.) K. Zukas rašo, kad sacharino bylų buvo patraukti atsakomybėn dr. J. Purickis, Vaitekūnas ir Zemaitsis...

KARU...

(Tęstinys iš 2-ro pusl.)

bejai", Hemingway gyvenimą, bėjai", atšviežino. Po šiai dienai nesuprantu, kur sėmė talento mums pateikti tokius stiprius savo veikėjų dialogus...

Anglijoje Hemingway paprastai vertindavo atsargiai ir šalta. Apsyaškoje Death in the Afternoon Hemingway sakė: "Proza pastatas, ne išdabiniamas kambarių..."

Japonai mano, kad Hemingway stilius buves, kaip patys...

amerikiečiai, "hard-boiled". Nužvelgia, kad Hemingway vyrisko kūno veikla buvo visko pradžia ir galas...

Pasimetusias kartos atstovas

Pora Montana u-to profesorių aplankė Hemingway prieš miršį jo namuose Ketchume, Idaho (kur ir mirė) ir patyrė šilokių jo darbo dienų...

Londono Times literatūros priedas redaktorius Tones of Voice rašė: "Mums, anglams, priekšama atsilikimas nuo Amerikos, kur jėga madon gana lengvapėdiškai Hemingway vertinti..."

Hemingway miršį išgirdęs amerikietis kritikas Van Wyck Brooks tarė: "Jam labiau negu bile kuriam kitam amerikiečių rašytojui buvo lemta būti mūsų smurtingo amžiaus kančių simboliu..."

Gyvenimo santvarka Amerikoje sąmoningai ar ne mums vienodina. Hemingway, mąstyti, juto reikalą prieš tai statyti savotiško vyriškumo krūtinę...

Amerikiečių Saturday Review vedamtoju Hemingway vertina: "Jis mums staiga švėito 1926 metais savotiška vizija ir stilium. Tuojau buvo pakeltas i Pasaulinio Karo Prasiradusios Kartos (The Lost Generation) atstovu. Nariai, kaip žinoma, buvo karu ir patsauiti karčiai nusivylę..."

Toks prisiminimas man stoji prieš akis, kai perskaiciau žinią apie miršį vieno mano tos pat profesijos bendradarbio, kuris gyveno kitame mieste.

Tas mano bičiulis daug kuo skyrėsi nuo kitų žmonių: buvo didelis gamtos, gryno oro bei keliu mėgėjas. Vegetaras nuo jaunystės dienų bei entuziastiskas esperantininkas...

Ne kartą man sakydavo: — Ką tu ten plūkiesi su namų statyba, ūkininkavimu, — geriau man paskolintum vieną kitą šimtinę, man pinigai taip reikalingi.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujiesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą ir Sovietų Sąjungą.

Mes esame įgalioti VNESPOSYLTORG testu siuntinių siuntimą ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai.

Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t. t.) labai prieinamomis kainomis.

Visi mūsų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

Table with columns for location (NEW YORK, BROOKLYN, PATERSON, VINELAND, LAKEWOOD, NEW HAVEN, PITTSBURGH, CLEVELAND, WORCESTER, HAMTRAMCK, CHICAGO, LOS ANGELES, SAN FRANCISCO, NEWARK, PHILADELPHIA, WATERBURY, GRAND RAPIDS, DETROIT, PASSAIC, ATHOL, BOSTON), address, and phone number.

Vineland, N. J. skyrius atidarytas tik penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

SENO BICIULIO PRISIMINIMAS

Kai gyvenimoli tuo gimtojo krašto, nuo tėvynės, kur praėjo gražiausias gyvenimo dienos, kur buvo kurla, dirbta, judėta, krutėta, džiauglasi pasisekimais ir sielotasi sunkiomis valandomis...

Tas mano bičiulis daug kuo skyrėsi nuo kitų žmonių: buvo didelis gamtos, gryno oro bei keliu mėgėjas. Vegetaras nuo jaunystės dienų bei entuziastiskas esperantininkas...

Tai, kad mes neturime metrikų, — mergaitės dar nekrūkštijos, — buvo atsakymas.

Paskambinau vėl klebonui. — Tegul pristato man tėvai jungtinių metriką, o mergaitės mes pakrikštysime.

— Mes ir vedybų metrikų neturime, nenorejome eiti pas katalikų kunigus jungtis, o metrikacijos įstaigos Lietuvoje dar nėra.

Pagaliau buvo susitarta, kad pristatėsi tėvų gimimo metrikas, reikės padaryti tokie veiksmai: tėvus, ar bent vieną iš jų, reikės konfirmuoti bažnyčioje, kai jis susipažins su tikybos pagrindais.

Po kelių savačių jie vėl atvažiuo pasirošę mietišms veiksmams. Liudas buvo konfirmuotas bažnyčioje laike pamaldų ir priimtas i reformatų tikybą.

— Tai kad ir sudulkėjome, kad jį kur galas, — sakydavo jis leidamas. — Šiandien taip kaitina ir dulkes taip lenda pro visus galus i mašiną.

Taip, daugmaž, jis visur susitvarkydavo. Ir lankydavosi jis ne tik pas mus, — jam tokių bičiulių buvo nemažai.

Vieną kartą taip atvykęs, papietaves bei pailsėjęs, jis man ir sako: — Kaip jau anksčiau buvau minėjęs, turiu prie jūsų mažą reikaluką.

reikaluką. Kaip matote, mergaitės jau gerokai paaugėjo ir yra pasirošusios stoti i gimnaziją. Bet visas reikalas tas, kad gimnazijoje tikybos dėstymas yra privalomas, o aš nenorėčiau, kad mano mergaičių sielos būtų žalojamos per tikybos dėstymą.

Jau anksčiau tuo reikalu buvau kiek painformuotas, bet be smulkenų, tai ir klausiu jį: — O kuo gi aš galiu būti naudingas?

— Aš norėčiau, kad mano dukros būtų priimtos i evangelikų reformatų tikybą ir kad gimnazijoje jos praėitų tos tikybos programą. Gal galėtumėte pasikalbėti su vietos ev. reformatų klebonu, kaip tą reikalą sutvarkyti.

— Tai, kad mes neturime metrikų, — mergaitės dar nekrūkštijos, — buvo atsakymas.

— Tegul pristato man tėvai jungtinių metriką, o mergaitės mes pakrikštysime.

— Mes ir vedybų metrikų neturime, nenorejome eiti pas katalikų kunigus jungtis, o metrikacijos įstaigos Lietuvoje dar nėra.

Pagaliau buvo susitarta, kad pristatėsi tėvų gimimo metrikas, reikės padaryti tokie veiksmai: tėvus, ar bent vieną iš jų, reikės konfirmuoti bažnyčioje, kai jis susipažins su tikybos pagrindais.

Po kelių savačių jie vėl atvažiuo pasirošę mietišms veiksmams. Liudas buvo konfirmuotas bažnyčioje laike pamaldų ir priimtas i reformatų tikybą.

— Tai kad ir sudulkėjome, kad jį kur galas, — sakydavo jis leidamas. — Šiandien taip kaitina ir dulkes taip lenda pro visus galus i mašiną.

Taip, daugmaž, jis visur susitvarkydavo. Ir lankydavosi jis ne tik pas mus, — jam tokių bičiulių buvo nemažai.

Vieną kartą taip atvykęs, papietaves bei pailsėjęs, jis man ir sako: — Kaip jau anksčiau buvau minėjęs, turiu prie jūsų mažą reikaluką.

reikaluką. Kaip matote, mergaitės jau gerokai paaugėjo ir yra pasirošusios stoti i gimnaziją. Bet visas reikalas tas, kad gimnazijoje tikybos dėstymas yra privalomas, o aš nenorėčiau, kad mano mergaičių sielos būtų žalojamos per tikybos dėstymą.

ty amžiaus, driso leistas i tokią didelę kelionę. Tai tik didelis entuziastas ir optimistas tai galėjo daryti. Tikriausiai jis tą tolimą kelionę būtų ir atlikęs, jei ne tas nelaimingas atsitikimas. Apie jo šeimą iki šio laiko nieko girdėti neteko. M. T-nas

GUDRUS ŠUO

(Atkelta iš 8-to pusl.)
Direktorius pažūrėjo i svetimą su nepasitikimu: — Jūs perdedate... — Aš niekad nebūčiau dirses perdėti ir tuo pačiu apgauti teatro direktorių! — rimtai atsakė šuns savininkas.

Direktorius susidomėjo. Jis išėmė pinigų, pamoko šunui ir padavė jam pinigą. Šuo su lojo, šoko prie durų, pats pas atidarė ir išdūmė.

Direktorius net virpėjo iš smulsumo. Jis virpėjo visą pusvalandį, bet šuns nebuvo.

— Na, matote, — pasakė direktorius, — aš iš karto supratau, kad visa tai neįmanoma. Kur gi jūs matėte, kad šuo perka cigaretes? O juk aš jam padaviau dvi markes!

— Dvi markes? Ar tikrai dvi markes? — Zinoma! — patvirtino direktorius.

Svečias patraukė pečiais: — Na, tai nėra ko stebėtis. Jei jam duoda dvi markes, tai jis eina i kiną!

Vertė L. U.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJENAS JOS VISAD RAŠO TELYBĖ

Anglų Kalbos pamokos K. GINEITIS

3255 So. Union Ave., Chicago 16, Ill. Telefonas: Victory 2-0105 Duoda prieš karą baigęs

Čikagos universiteta. 1 dol. 25 ct. val. — privatus VERTIMAI - PILIETYBE - LAISKA!

TAUPLYKITE PER PASTĄ

Pašto išlaidos apmokamos abiem atvejais.

Idaho Savings & Loan Association

Sparčiai auganti pietvakarių SAVINGS AND LOAN ASSN. 4 1/2% už einamas sąskaitas išmokamas kas pusemetis.

5% mokami už 48 mėn. padėtus pinigus. Pinigai išėjti iki 20-tos dienos be mo procentus nuo mėn. 1-mos dienos.

Gausite veltui Idaho bulvių atidare sąskaita \$100.00 ir daugiau. Kompanija prižiūrima, globojama ir tikrinama Idaho valstybės valdžios.

Enclosed is \$... Dept. O.F.N. Please send Pass Book and free postage to:

NAME... ADDRESS... CITY... ZONE... STATE... IDAHO SAVINGS & LOAN ASSN. 318 N. 9th St. — Boise, Idaho

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKIAUSIAS DARŽAS BUČO DARŽAS WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE

F & K TV Patarnavimas \$2.00. Hi-Fi arba phonographai. Garantuojamas 90 dienų lengvai gaunamas kreditas.

KAZBAR LOUNGE Al Kazlauskas proprietor. Now Open 7 Days a Week — Bill Swan Trio — Friday, Saturday. Open House New Year's Eve. — Cocktail Hour Daily 4 to 6.

TWO - JAIS' DRIVE - IN 4253 W. 47th Street — VI 7-6043. BROASTED CHICKEN - OUR SPECIALTY. SHRIMPS - RIBS - PIZZA.

Donald Petkus Anthony Petkus A. PETKUS & SŪNUS NAUJA KOPLYCIA MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 West 71st Street (Maplewood gatvės kampas) Grovehill 6-2345 —Townhall 3-2108

ASTROLOGŲ RŪPESČIAI

"Pasaulio galas" ateinančio vasario pradžioje

Astrologija yra labai senas pseudomokslas, mūsų moderniojo astronomijos mokslo tėvas, arba motina. Kaip Liet. enciklopedija aiškina, tai yra būrimas iš dangaus reiškinų, pagrįstas seniau paplitusiu įsitikinimu, kad žvaigždės ir planetos veikia paskirų asmenų, visuomenės ir valstybių likimą.

Astrologija buvo pagrindinis mokslas senovės Babilonijoje, Asirijoje ir kt. Kur kiekviena planeta ir jos veikimas buvo susietas su paskirų dievu bei jo kaprizais. Yra dar daug astrologijos "išpažintųjų" ir mūsų gadyneje, ypač Jungtinės Valstybės, kur net tokia rimta radijo stotis kaip WBBM Chicagoje kas rytą transliuoja Paul-Gibsono plepalus.

Pagal astrologų "mokslą", ta dangaus sritis, kurioje matoma saulė, mėnulis ir planetos, sudaro vadinamąjį Zodiaką, kuris iš senų senovės yra padalinys į 12 zodiako ženklų — Avinas, Bulius, Dvyniai, Vėzys, Liutas, Mergelė, Svarstyklės, Skorpionas, Šauklis, Ožgadis, Vandenis ir Žuvis.

Taigi, šių metų vasario 3—11 d. laikotarpį pasitaiko, kad mūsų visos iš žemės matomos planetos, su saule ir mėnuliu, taigi ir su mūsų žeme, "susirinks" konferencijai vieno minėto zodiako — Vandenio ženkle, ko astronomijos "mokslas" iki šiol nėra patyręs ir nepatirsęs per eilę tūkstančių metų. Taigi, nuo vasario 3 iki 14 dienos saulė vienuolai apsviesianti visas savo planetas. Šiuo vieninteliu tokia konjunkcija savo aukščiausią punktą pasiekianti vasario 4 dieną, kai mėnulis pateks į visiškon Vandeno įtakon.

Kas iš tos saulės šeimos konferencijos išeis, astrologai nesutaria ir tebesibara, bet vienu punktu visi sutinka, tai kad vasario 4 diena bus pati kritiškiausia, nes tą dieną Marsas ir Saturnas apie 6 valandų įsivengs ir "tobulą konjunkciją" su Vandeniu. Tas kritiškiausias momentas trukės iki 2:30 val. sekancio ryto, vasario 5 d., kada Marso ir Saturno planetas užims Venera ir Jupiteris.

Kas gi tokio "kritiško" tu dieną nutiks? Kas kita, jei ne "pasaulio pabaiga", kaip astrologai kiekviena proga mėgsta pranašauti. Ypač juos rūpianti planeta Uranus, kuri esanti opozicijoje Vandeniui, ir kadangi Uranus žvaigždžių danguje viešpatavo tuo momentu, kada amerikiečiai nuolat į Hirošimą savo atominę bombą, tai ir šikart la nevidone planeta galinti ką panašaus padaryti. Dar daugiau astrologų apskaičiavimus komplikuoja ta situacija, kad lygiai tuo pačiu metu, 1962 metų vasario 3 dieną, yra numatomas visiškas saulės užtemimas, kuris, nebūdamas matomas mūsų

platumose, nes praeis per Pacificą ir JAV vakarinius pakraščius.

Panašų išgastį astrologai beturėjo tik 1524 metais vasario 2 dieną, kada saulė nors ir su mažesniu planetų skaičiumi buvo susirinkusi žvaigždžių zodiako ženkle. Koks išgastis tais metais viešpatavo Europoje, galima spėti iš to, kad Tiubingeno universiteto profesorius Johannes Stofferler tai dieniai buvo paskelbęs net visuotinį tvaną. Profesorius Stofferleris vieningu choru tvirtino astrologai, ir bendromis jėgomis paniką tiek toli nuvarė, jog pasaulio galas visuotiniame tvane buvo "tikrų tikriausias faktas", ir kada Melanchtonas, tuo pačiu astrologijos mokslu pasiremdamas, išpranašavo kaizerini Karolini V mirtį 1581 metais, tai Martynas Luteris skeptiškai atsakė: "Tiek ilgai pasaulis nebeišlaikys".

Kadangi pasaulis pergyveno 1524 metų konsteliaciją, tai astrologai "dieną rūšcė" nukėlė į šių naujųjų 1962 metų vasario mėnesį.

M. Mulon Gudrus šuo

Pas varjetės direktorių atėjo vyras su šuniu. — Ar tamsta priimsi jį į teatrą? — paklausė nepažįstamas, rodydamas pirštą į savo šunį.

Direktorius nusišypsojo su panieka. — Dekui Dievui, aš turiu kitokių aktorių, ir kvailia mintis apie šunį dar man nedingtelėjo. Ką aš veiksiu su šuniu?

— Visai aišku: jės jį priimsite, o jis vaidins, jis moka nepaprastu numerį.

Direktorius garsiai nusikvatojo.

— Ar tamsta nori pasakyti, kad jūsų juokingas keturkojis sutvėrimas, kurį jūs vadinate šuniu, gerai išdresiruotas?

— Nepaprastai gerai! — išdidžiai atsakė šuns šeimininkas.

— Bet jo akys labai kvailos! — konstatavo direktorius neginčijamą faktą, nes šuns akys iš tikro nerodė ypatingo gudrumo.

— Išvaizda apgaulinga! — iškilmingai tarė šuns savininkas. — Tik pamėginkime! Paminkite markę ir paduokite šuniui!

— Ką? — nustebęs paklausė direktorius.

— Vienos markės monetą. Būtinai monetą, o ne banknotą. Mat, jis nemėgsta popieriaus. Mano šuo nuneš markę į artimiausią krautuve, padarys keletą judesiu, panašiu į rikančio judesius, ir gaus dėžutę cigarečių. Jis atitinkamais judesiais moka parodyti, ko jis nori!

(Nukelta į 9 psl.)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. tel.: WALbrook 5-5076
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak.: 7-9 (tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7668

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
425 N. LIBERTY ST. R. 25
ELGIN, ILL.
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2454 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, antradi. nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tikrai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS
NERVŲ, SMEGENŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2737 W. 71st STREET
Valandos: tik susitarus skambinant GR 6-3409

Ofiso telefonai: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 6-3244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusherija ir moterų ligos
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3244 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDens 3-7273

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juška
AKIU LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštadienį tik 10-12.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-4 val. popiet.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia, šaukite KEozle 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antradi., ketvirtadi. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd Street
Val.: pirmad. ir ketvirtadi. 1-4 popiet, antradi. ir penktadi. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: LA 5-2134; rez. 378-5960
Dr. E. STANAT-STANAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Mitybos ir svorio problemos
1951 W. IRVING PARK RD. ir Damen Ave. kampas.
Val.: Pirm., Ketv. ir Penkt. 7-8 v. p. p.

Ofiso telefonai: CLIFFside 4-2896
Rez. telefonai: WALbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija specialistas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. ASHLAND
Savaitės dienomis priėmimo valandos 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-5 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Ligoniui priima tik susitarus telefonu.

DR. VYTAUTAS TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika; spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577
OFISO val.: pirmadi., antradi., trečiadi. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 6-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 nuo 1-8 val. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadi. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 So. CALIFORNIA, Yards 7/38T
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiadi. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

GRADINSKAS
NUSTĖSITE:
didelis dovanų pasirinkimas, temos kainos.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Ligi Kalėdų atdara ir sekmadieniais nuo 11-4 val.

PRIETELIAU, GERMAIŠIA DOVANA SAVO DRAUGAMS — UŽSAKYTI "NAUJENAS"

PEACE COSTS MONEY
BUY U.S. SAVINGS BONDS

8 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 6, 1962

R. SKIPIČIO...

(Atkelta iš 4-to psl.)

Buvau teismo salėj ir teismo sprendimą skelbiant. Tokio triukšmo, kaip kad aprašo Zukas, negirdėjau.

K. Zukas savo Pastabose rašo: "Kad dr. J. Purickis buvo ne išteisintas, bet nuteistas, pamėginsiu teisininkui p. Skipičiui šitaip parodyti: "dr. Purickio vietj aš, ar bet kuris kitas išteisintas, reiškia ne teislingai sumurzintas ir apspaudytas, kita dieną nuykčiau pas Vyriausiojo Tribunolo Pirmininką ir įteikčiau jam tokį prašymą: 1. tuojau grąžinti man sulaukyltus tris vagonus mano sacharino ir atlyginti dėl šio sulaukymo turėtus nuostolius ir 2. patraukti teismo atsakomybėn K. Zuką, kuris mane, vieną aukščiausių valstybės pareigūnų, apmėizė ir tuo pakenkė mano gerajam vardui." Šitie K. Zukos samprotavimai nėra joks nubaudimo fakto įrodymas. Dr. Purickio išteisinimo faktas duoda pagrindo manyti, kad jis sulaukyltų prekių užsiųsė. K. Zukas atsiminimų knygoj rašo, kad sulaukyltuose vagonuose buvo tik spekuliacinės prekės, daugiausia sacharina, o Pastabose kalba tik apie sachariną (Atsim. kn. 372 psl.).

Pastabose dėl R. Skipičio atsiminimų knygos K. Zukas rašo: "Kai dr. Purickis "iš ministerio kėdės neiškrito", o pasitraukė, jis (dr. Purickis) jau niekieno nekludomas įsismagino ir pradėjo varyti kontrabandą jau nebe lagaminais, o vagonais".

Šių dalykų K. Zukas savo atsiminimų knygoj nėra parašęs. Čia iškyla klausimas, kada jis geriau atsiminė, ar rašydamas atsiminimų knyga, ar rašydamas Pastabas dėl R. Skipičio atsiminimų knygos „Nepriklausomą Lietuvą Statant“.

Bet ir atsiminimų knygoj apie prekių siuntimą diplomatiniais pakietais jis kalba daugiskaita, kad skaitytojams sudarytų įspūdį, jog siuntimas kartojosi daug kartų, istisų laikų, ir tuo padidintų savo veiksmų svarbumą ir apimtį. Atsiminimų knygos 372 ir 373 psl. rašo: „iširo spekuliantų lidzas. O buvo jis galingas, labai galingas“.

Nuodugniau pastudijavus K. Zukos atsiminimų knygoj "Zvilg smis ir Praeiti" prekių siuntimo diplomatiniais pakietais aprašymą, gaminama štai kas:

1. Pagal kpt. Chadakausko pranešimą 1921 m. sausio mėnesį K. Zukas, kaip Krašto Apsaugos Ministerio, parėdymu Siulniuose buvo sulaukyla Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijos diplomatinė siunta Lietuvos atstovybei Maskvoj iš 13 lagaminų. K. Zukas tvirtinimu, tuose lagaminuose buvo įvairių vaistų ir brangių mediciniskų prietaisų. Byla buvo perduota teismui. Esą, teismas nieko blogo nerado iš Užsienio Reikalų Ministerijos pusės ir sulaukylti lagaminai, iš naujo

užanspauduoti, buvo išsiųsti į Maskvą. Dėl šitos siuntos, kaip matyti iš K. Zukos aprašymo, bylos teisme nebuvo. Jeigu būtų buvusi teisme byla, tai ją būtų sprendęs Vyriausiasis Tribunolas, kaip kad bylą dėl 3 vagonų prekių. Bet Vyriausiasis Tribunolas tokios bylos nesprendė. K. Zukas rašo, jog po dviejų savaitių (nuo sulaukymo) jis sužinojo, kad teismas nieko blogo nerado iš Užsienio Reikalų Ministerijos pusės ir kad Skrinnikovas (Užs. Reik. M-jos kurjeris) su iš naujo užanspauduotais lagaminais išvyko į Maskvą. Šitas jo teigimas, kiek liečia teismą, yra netiesa. Pirm. negu byla patenka į teismą, tardytojas praveda tyrimą ir persiūcia bylą prokurorui, šis surašo kaltinimo aktą ir kartu su byla perduoda teismui. Teisme pirmiausia byla skiriama į tvarkomąjį posėdį, kur daromas nutarimas bylą priimti ir duoti eiga. Po to byla skiriama į teismąjį posėdį, šaukiamasis išsiuntinėti, įteikti ir grąžinti skiriama apie mėnesį laiko. Šituos veiksmus atlikti per dvi savaites neįmanoma techniškai. Taigi po dviejų savaitių nuo lagaminų sulaukymo negalėjo būti teismo sprendimo ir iš viso tos bylos teisme nebuvo. Todėl K. Zukas negalėjo žinoti apie nesamą teismo sprendimą 13 lagaminų reikalui. Tačiau K. Zukas, atpasakojęs apie 13 lagaminų išsiuntimą į Maskvą, rašo: „Jų laimė, kad aš apie tai nežinojau, tikrai mano ankstyvesni veiksmai vėl būtų buvę pakartoti tik jau bei Purickio ir Skrinnikovo būtų buvęs sukompromituotas ir pats teismas. Jei visa šita būtų žinojęs Mefistofelis, jis turėtų būti būty sakęs: Ne be reikalo žemėje sakoma „Justia est fundamentum regnorum“ — ir gardžiai eia pat nusikvatojės, Cha, Cha, Cha, Cho, Cho, Cho!...“

Čia K. Zukas truputį suklydo: Mefistofelis kvatotų ne iš teismo, bet iš jo. Juk teismas tos bylos nesprendė. Likimas jau ir pasijukė iš K. Zukos: dėl 13 lagaminų sulaukymo jis turėjo išeiti iš Krašto Apsaugos Ministerio vietos. Apie pasitraukimą iš Krašto Apsaugos Ministerio vietos K. Zukas atsiminimų knygos 364 puslapyje rašo: „1921 m. sausio mėn. buvo įvykis, nuo kurio prasidėjo eilė kitų įvykių. Jie visi pasibaigė dideliu valstybinio masto skandalu, dėl kurio turėjau pasitraukti iš karo tarnybos Lietuvos kariuomenėje“. Pastabose dėl R. Skipičio atsiminimų knygos K. Zukas apie pasitraukimą iš Krašto Aps. Ministerio vietos taip rašo: „čia p. Skipičio mažas netikslumas: Ne „turėjo pasitraukti“, bet pats pasitraukė, protestuodamas prieš aiškų mūsų valstybės kompromitaciją“. Tai kur čia K. Zukas teisybę rašė: atsiminimų knygoj ar Pastabose?

2. 1921 m. rudenį pagal kpt. Svilo pranešimą K. Zukas, jau kaip Generalinio Štabo Viršininko Padėjėjas, įsakė sulai-

kyti tris vagonus, siunčiamus Užsienio Reikalų Ministerijos Lietuvos Atstovybei Maskvoj. Tie 3 vagonai buvo sulaukylti pakietui į Maskvą Latvijos parubėžj. Už šitą siuntą buvo iškelta baudžiamoji byla prieš dr. J. Purickį, J. Vaitekūną, J. Žemaitį ir J. Avizonį, kurių išsprendė Vyriausiasis Tribunolas.

Atsiminimų knygos 378 psl. K. Zukas atpasakoja Vyr. Tribunolo sprendimą šitaip: „po 3 ar 4 valandų pasitarimo, teismas paskelbė, kad visi teisiamieji kalti išnaudoję tarnybos padėtį ir priemones saviems reikalams ir gauna po 6 mėn. kalėjimo, bet... remiantis tokiomis straipsniais, nuo baustmės atlikimo atleidžiam“. Čia jis sušunka: „Kaltas pagimdė pelę“. K. Zukos atpasakotas teismo sprendimas tiek nusikalstamų veiksmų kvalifikacijos atžvilgiu, tiek baustmės dydžio atžvilgiu neteisingas. Paprastai teismai rezolytyvinę sprendimo dalį nusikalstamų veiksmų kvalifikacijos nerasydavo ir neskelbdavo. Buvau salėj ir girdėjau sprendimą skelbiant. Teismas nusikalstamųjų veiksmų kvalifikacijos neskelbė. Jau čia aukščiau esu parašęs, kad teismas dr. J. Purickį išteisino, o kitus tris nubaudė po kelias paras arešto. Dėl atleidimo nuteistųjų nuo baustmės atlikimo jau esu pasisakęs aukščiau. Dėl nusikalstamųjų veiksmų kvalifikacijos pasisakysiu kiek vėliau.

Posakiu „Kaltas pagimdė pelę“ K. Zukas nori pasakyti, kad teismas permaži nubaudė dr. Purickį, jo skelbiamoji baustmė po 6 mėn. kalėjimo kaltinamiesiems permaža. Bet K. Zukas truputį suklydo. Geriau tiktų posakis: iš šipulio prisikaldė kalną.

APLANKYKITE SAVO TĖVYNĖ!
Vykite patogiai ir komfortiškai žinomum
M.S. BATTERY
Gdynia America Line laivu, iš Kanados uostų į Southamptono, Kopenhagos ir Gdynios Baltijos pakraštjje (Lenkijoje), ir 3 ten traukiniu arba automobiliu į visas Rytų Europos dalis.
Battery — tai modernus, be dūmėlis svarus laivas, su nepaprastai gražiai išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdyiomis kabinomis. Jūs pasidžiausite šitu draugiškumu, tradiciniai puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiamu patenkinti keleivius ir jems padėti.
1962 IŠPLAUKIMAI
iš Quebec'o — Bal. 6; iš Montreal'o — Geg. 4, Birž. 8, Liepos 6, Rugs. 10, Rugs. 14, Spal. 15, Lapkr. 13; iš Quebec'o — Gruodžio 10.
Veltui gabenamė 275 sv. bagažo
Dėl rezervavimo ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu kelionių agentu arba
GDYNIA AMERICA LINE
220 BAY STREET TORONTO, CANADA
8 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 6, 1962

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambi Sviesa Chicagoje.
Redaguoja Rita Kavolienė
Medžiaga siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

4 METAI

NR. 1 (153)

KELIONĖ PO EUROPA - SUSUMAVIMAS IR PABAIGA

Kadangi Europoj išbuva tik 45 dienas, iš jų 33 keliaudamas ir kiekvieną naktį nakvodamas vis kitame mieste, Europos „finkamai“ pažinti negalėjau, ir visos mano iki šiol padarytos pastabos yra labai paviršutiniškos. Jokių išsamių, net ir paviršutiniškų studijų atlikti negalėjau. Visos mano „žinios“ yra ne kas kita, kaip stebėjimas vaizdu iš automobilio (kurį, deja, visą laiką vairuoti turėjau) ir trumpi, poros valandų ar net mažiau, pasivaikščiavimo po miestus — teisingiau pasakius, tik po tas miestų dalis, kurios turistams rekomenduojamos. Kai kur, jeigu laikas leisdavo, įsmukdavau ir į kai kurių įdomesnių pastatų vidų. Bet daugumą turistinių įdomybių tik iš lauko žemiau — kartais iš arti, kartais tik iš tolo išvysdamas ir nufotografuodamas. Per tiek laiko, kiek aš kiekvienoje šalyje praleidau (ilgiausiai išbuvaus Ispanijoje — dvi savaites), yra neįmanoma įsijausti į to krašto žmonių nuotaikas, pajusti gyvenimo pulsą; papročius bei kažkuriuos viešo gyvenimo bruožus vos tegalima susipėti labai paviršutiniškai pastebėti. Ne tik laiko stoka, bet ir nepakankamas kalbos mokėjimas palieka pažinimo duris vos pravertas, bet ne pilnai atidarytas: su žmonėmis pakalbėti progy pasitaikė nemažai, bet kai žmogus vos tesusikalbi kreivutėse bei viešbučiuose arba kelio klausiant, tai apie vietinių iškamantinėjimą ir sau norimos informacijos išgavimą ne kalbos negali būti. Žmonės, su kuriais efinis turistai susiduria, anglų kalbos žinojimą — kad ir kaip rudimentarinį — turi daug rečiau, negu daugumas amerikiečių kad mano. Inteligenti ir studentija, aišku, turi daug didesnį nuosimintį angliškai mokančiųjų, bet su jais turistai tik nebent visai nepuolamai tesusiduria, o visi eiliniai valdininkai ir krautuvų pardavėjai tik labai, labai retai kada tesupranta angliškai. Taip yra ypač Prancūzijoje ir dar labiau — Ispanijoje; Vokietijoje angliškai kalbančiųjų yra gana gausu, o šveicarijose nuostabiai daug kas angliškai atsako, net ir vokiečiai ar prancūziškai užkalbin-tas.

Nors statistikos duomenų ir neturiu, tačiau kai kuriuos faktus bandysiu kiekybiškai at-

vaizduoti, palyginant su JAV-ėmis. Yra trys būdai, kuriais turistai Europoj gabena savo kūnus ir nešmenę: 1. viešojo susisiekimo priemonės, 2. nuosavi arba išsinumuoti automobiliai ir, 3. auto — stop metodas (Amerikoj vadinamas „hitch-hiking“). Kadangi pirmieji du būdai keleivini nemažai pinigų iš kišenės išvilioja, o trečiasis nieko nekainuoja, tai juo beveik išimtinai naudojasi jaunimas — daugiausia gimnazistinės ar studentiškos — vyksta atostogų. Aš pats beveik visą laiką keliau antruoju metodu, ir labai dažnai mašinos turėjau autostopistų (t. y. hitch-hiker'iu), kuriuos aš pakelėse paimdavau netik iš pasigailėjimo, bet ir tam, kad būtų su kuo pakalbėti. Visi mano turėti autostopistai mokėjo angliškai, ir per juos aš įgavau šiek tiek žinių bendrai apie Europą, o ypač apie Europos studentų gyvenimą.

Dar keletas žodžių apie auto-stop Europoj. Šiuo keliavimo būdu naudojama kur kas dažniau, negu JAV-ėse — tą aš sprendžiu iš labai didelio skaičiaus jaunuolių, su kuprinėmis arba lagaminėliais miestų pakraščiuose paplentėse besitovinuojančių ir bebandančių pravažiuojančių mašinas susistabdyti. Daugiausia autostopistų mačiau Vokietijoje, kiek mažiau Prancūzijoje, daug mažiau Ispanijoje ir nė vieno šveicarijose. Kaip jau minėjau, jie visada būna vasaros atostogų metu išskylaujas jaunimas, maždaug tarp 15-os ir 25-ųjų metų. Pažymėtina, kad Europoj jaunuolini atostogų metu darbą gauti yra nepalyginamai sunkiau, negu JAV-ėse; todėl atėjus vasarai, daugumas tų darbo negavusių studentų ir gimnazistų užsimeta kuprines, apsiginkluoja ir Jaunimo Nakvynietės nario liudijimais (ši tarptautinė organizacija įvairiomis kalbomis vadinama: Youth Hostel, Jugendherberge, Auberge de Jeunesse, Albergue de Juventud) ir pasklinda ne tik po savo kraštą, bet ir po užsienį. Visi mano sutikti autostopistai buvo daugiau ar mažiau visus Europos kraštus (išskyrus Rusiją) išmaišę — tai parodo, kad europietis studentas turizmą daug labiau praktikuoja, negu amerikietis. Ir visas tas keliavimas labai pigiai atsieina; tiek tiems, kurie važiuoja „auto stop“ būdu, tiek tiems, kurie ant savo nuosavų dviračių joja, važiuojamas

nieko nekaštuoja; nekvyng ir dusyk pavalgyti (vakariene ir pusryčius) jie labai pigiai gauna tose aukščiau minėtose jaunimo užėgose. Tai jaunimo organizacijai gali priklausyti kiekvienas, kuris suinteresuotas ekskursavimu ir todėl beveik visi jaunieji Europos keliauninkai jai priklauso. Žinoma, dėl ekonominių išsikačiamų, nes organizacija yra visiškai neideologinė ir be jokios programos — jos tikslas yra suteikimas pigios nakvynės ir maisto neturtingiesiems turistams. Dėl to teoriškai nė vienas, kurs keliauja automobiliu ar motociklu (t. y. savo nuosavais), neturi teisės priklausyti šiai JN organizacijai, nė jų užėgomis pasinaudoti. Tačiau praktiškai ir tai kartais apeinama.

Kas mane Europoj tikrai maloniai nustebino — tai policininkų mandagumas ir pasilaugimas. JAV-ių „copper'iai“, gatvėje užklausti nurodymų — palyginus su Europiniais policininkais — labai nenoriai į klausimus atsako ir bando tokiu „klidentu“ kuo greičiau nusikratyti. Gi, pavyzdžiui, Ispanijoje man net keletą kartų dežuruojantis policininkas padėjo nakvynietę — pensijoną susirasti, ne tik kad paaiškina, bet dar ir pavedėdami. Pasak žurn. p. Dainausko (su kuriuo aš Paryžių susipažinau) Paryžiaus policijos istorijoje beveik nežinomi atvejai, kada policininkai būtų turėję draugiškų ryšių su kriminaliniu gailu, arba kada jie patys būtų eję plėšikauti — koks skirtumas nuo protarpiais apsisikandijancios policijos daugumoje JAV miestų! Ir dar kas amerikoniui į akį gali kristi — tai faktas, kad nesimato senų bei pilvotų policininkų — tokių, kokių netrūksta ypač Čikagoje. O tenai visi gatvėse patuliniojantieji policininkai išrodo ne senesni, kaip 45 metų, ir pasigėrėtinai nenusipenėję.

Zemės ūkio mechanizacijos atžvilgiu Vokietija ir Anglija atrodo pažangiausios — ūkio padargai beveik visur traukinami traktorių, ir arkliai mažai kur tesimato. Prancūzijoje traktoriai netaip dažnai užtinkami, o Ispanijoje — traktoriai bemaž retenybė; ten visus vežimus ir žagres traukia jautiai arba mulai. Ispanijoje ūkis yra tikrai primityviame stovyje — teko matyti medines akėčias, pusiau medines žagres, ir priešistorinį javų kėlimo būdą; ant tam tikro grindinio paklotas sluoksnis kalfiamų šiaudų, ir ant viso to viršaus jautiai eina ratu, vilkdami medines roges. Tuo tarpu kai visur kitur žemės ūkio gaminiamas gautenti ūkininkai vartoja keturračius vežimus, traukiamus arkliai arba traktorių (arba net ir nuosavus sunkvežimius) — Ispanijoje tas pats transportas vyksta dviračiais vežimais, traukiamais mulų bei jautių, bet dažniausiai — tai specialiose pintinėse ant mulų ir asielių nugarų. Niekur kitur, tik Ispanijoje mačiau neiškultus

javus gabenamus namo ant gyvulių nugarų (tai parodo ūkininkų skurdą — kad net ir pa-prasciausio vežimo įsigyti nemo užėgose. Tai jaunimo organizacijai gali priklausyti kiekvienas, kuris suinteresuotas ekskursavimu ir todėl beveik visi jaunieji Europos keliauninkai jai priklauso. Žinoma, dėl ekonominių išsikačiamų, nes organizacija yra visiškai neideologinė ir be jokios programos — jos tikslas yra suteikimas pigios nakvynės ir maisto neturtingiesiems turistams. Dėl to teoriškai nė vienas, kurs keliauja automobiliu ar motociklu (t. y. savo nuosavais), neturi teisės priklausyti šiai JN organizacijai, nė jų užėgomis pasinaudoti. Tačiau praktiškai ir tai kartais apeinama.

Nors kiekviename Europos krašte automobilių procentiškai daug mažiau, negu JAV-ėse, tas faktas nelabai tesijaučia stebint judėjimo tirštumą plentais ir susigrūdumus gatvėse. Tirščiausia mašinų gal būt yra šveicarijose ir Vokietijoje — ten miestų viduryje stačiai neįmanoma rasti vietos mašinai pastatyti, lygiai taip, kaip ir JAV. Prancūzijoje yra kiek laisviau, o Ispanijoje niekur jokio vargo nėra — gatvių šonai sustatytom mašinom nėra prikimšti net ir miestų centruose. Lygiai ta pačia tvarka įvairiuose ir eismo tankumas plentais.

Naujos statybos daugiausiai matosi Vokietijoje — kai kurie miestai, pvz. Kolnas ir Stuttgart'as šiandien didesne dalimi susideda iš naujoviškų pastatų, išdygusių ant praeito karo nugriautų kvartalų. Antroji vietoj galbūt stovi šveicarija ir Ispanija, o Prancūzijoje naujų (t. y. pokarinio stiliaus) namų mažiau. Palyginus amerikietiška moderniąją statybą — ypač didžiausius įstaigų bei butų pastatus — su europietiška, pastebimi du faktai: Pirma — Europoj pastatų išorinėm sienom apdengti beveik nerūdijančio plieno skardos (kaip kad mažame skaičiuje kaip kad nemažame skaičiuje Amerikos dangoraižių) — visai netaip iš lauko yra tinkuoti. Ir antra — Europoj yra ryški tendencija vartoti keletą spalvų namų išorei nudažyti. JAV-ėse, ypač šiauriniuose steituose, didieji pastatai iš lauko paprastai būna vienos spalvos; europiečiai beveik kelių spalvų kombinacijas, pavyzdžiui: sienos — geltonos, balkonai — žali, visos durys — mėlynos. Ir taip be galo. Kai kurie spalvų deriniai tiesiog akį rėžia — daug kas sakyti, kad tai vulgarus skonis, nors visas tas spalvingumas miestovaizdžiui priduođa savotiško gyvumo — tuo tarpu kai JAV naujoji sta-

(Tęsinys 7-me psl.)

MŪSŲ ŽINGSNIAI

(atkelta iš 6 pusl.)

tyba dažnai monotoniškai ir puritoniškai išrodo.

Miestų švarumo atžvilgiu kraštai išsiriikiuoja maždaug taip: šveicarija, Anglija, Vokietija, o Prancūzija su Ispanija varžosi dėl paskutinės vietos.

Gražiausius miestų parkus užtikau Ispanijoje, o ne kaip daugelis kad manytų — Prancūzijoje. Ispaniški parkai kažkaip kondensuoti — augmenija labai tankiai susodinta, ir ji nepaprastai įvairi: be visų ir toliau šiaurėj užtinkamų medžių ir gėlių, ten galima rasti palmių, kaktusų bei agavų, ir dar keletą rūšių neregėtos išvaizdos medžių, prieš kurias vidutinio klimato juostos parkų klevai, liepos ir ažuolai visiškai nublunka. Aišku, kad iš visos tos įvairybės galima sukombinuoti daugiau ir gražesnių derinių, negu be tropinės augmenijos. Tuo tarpu kai Ispanijos parkai atrodo labai sugrūsti, Prancūzijos — labai erdvūs, dažnai net tiesiog tušti: daug žolės, mažai medžių, gyvatvorių, žolynų, ir labai platus takai.

Keliai geriausi yra šveicarijose ir Vokietijoje. Paskui seka Prancūzija, Anglija ir Ispanija. Vokietija yra vienintelė šalis, kurioje mačiau plentus lygiai tokio pat tipo, kaip amerikoniški „superhighways“ arba „tollroads“ — tai vadinamosios „Autobahnen“, kurios šaujami per laukus ir girias, miestų neklindamos.

Prie tų vokiškų autostradų kas keliohika kilometru būna benzino stotys su restoranais (ir kartais nakvynietėmis) — visai taip pat, kaip ir Amerikoj. Skirtumas tik tas, kad Vokietijoje už autostradų pasinaudojimą nieko mokėti nereikia. Baigdamas dar noriu turėti, kad, iš paviršiaus žiūrint Europą moderniškumu ir techniki-ne pažanga nė kiek neatsilieka nuo Amerikos. Tiesa, procentiškai imant, tiek daug automobilių, televizijų, radijų šaldytuvų nėra tiek, kiek JAV-ėse. Bet pavyzdžiui, prancūziški televizijos aparatai daug geresni už amerikoniškus — duoda daug ryškesnį vaizdą ir ne taip nurguliuoja. Traukiniai, autobusai, nė kiek neseno-viškesni už dabartinius amerikoniškus. Tokius šių dienų įtaisymus, kaip eskalatorius, neon lampas, vonios kambarių ir išviečių įrengimus, eismui reguliuoti šviesas, „parking meter'ius“ galima rasti visuose Europos miestuose. Netrūksta ir visokių automa-tų, pardavinėjančių cigaretes, šokolada, šukas ir tt. Vienas dalykas, kurį amerikoniškai tikrai pavadintų pažangos stoka — tai faktas, kad Europoj dar ir dabar daug maisto produktų — ypač mėsa ir vaisiai — yra pardavinėjami senovišku būdu — pirkėjui belaukiant atpiaunamas arba atseikėjamas ir įpakuojamas pareikalautas

kiekis. Europiečiai daug rečiau naudoja konservuotus maisto gaminius.

Jeigu kas yra perskaitęs ne tik šį, bet ir visus mano ankstyvesnius straipsnius, tai yra didelė galimybė, kad sau tars: „Tas žmogus visiškai tamsus — nuvažiuo į Europą, ir ką jis matė? Tik kelius, automobilius ir purvą! Gi į Europą vyksta tam, kad pasigėrėti architektūra ir muziejiniais lobiais. —“ Tiesa, iš mano rašinių skaitytojui toks vaizdas lengvai galėjo susidaryti — bet tai dar nereiškia, kad aš visų tų menišku praeties kūrinii nemačiau, arba bent matydama dėmesio neatkreipiau. Toks aklas aš nebuvau — tik-tai pasirinkau nerašyti apie visa tai, kas paprastai užtin-kama turistinės informacijos leidiniuose bei meno istori-ko knygose. Užtuot liaupsinę Senojo Pasaulio nuostabes, nutariau paplepėti apie visot-kias smulkmenas, kurios į ki-tų keliaujamų aprašymus ne-labai tepatenka. Granados Al-hambra, Kolno, Chartres, West-minsterio katedros, Mont Saint Michelio pilis — vienuolynas yra perdaug įspūdingi stati-niai, kad aš apsimėčiau jų gro-žį apdainuoti — jie yra daug gabesnės plunksnos verti.

Ramojus Vaitys

Darbai ir žygiai

Studijų dienas rengia Stu-dentų Santara Chicagoje sau-sio 27—28 dd. Kalbės Vanda Gegevičiūtė apie „Neradikalų“ lietuvių charakterį. Liūtas Mockūnas apie „Maištaujančią kartą“ ir Saulius Šimoliūnas apie Vydūno filosofiją. Lite-ratūrinė programa: Dan-guolė Marcinkutė ir Rimas Vė-žys skaitys savo kūrybos.

Antano Skėmos Raštams Iš-leisti Fondui įnašus prisigynė Alma ir Valdas Adamkavičiai \$50, D. Bielskus \$10, D. Kregz-dienė \$10, Hamiltono Lietuvių Mėgėjų Teatras „Aukuras“ fon-dam prisigynė \$18. Lietuviško-sios teatrinės grupės ir visuo-meninės organizacijos, įverti-nančios rašytojo Antano Skė-mos kūrybinį palikimą ir su-prantančios jo reikšmę ateit-ies Lietuvos literatūrai, įnašus prašomos siųsti Fondui adre-su: Dr. Jonas Valaitis, 2547 W. 45th St., Chicago 32, Ill.

Juditos Audėnaitės, Jurgio Jaks - Tyrio ir Antano Skėmos minėjimą, kuris Chicagoje bu-vo surengtas Santaros - Švie-sos federacijos pastangomis, rengimo komitete dalyvaujant ir kelioms kitoms organizaci-joms, teigiamai įvertino mūsų didžioji spauda. Minėjimas, ra-šė „Naujienos“, „nežiūrint ren-gėjų ir deklamatorių pastangų paversti dies irae, išėjo gana įspūdinga meno šventė...“ „Si-toki ir šitokie lygio minėji-mai“, pastebėjo „Draugo“ dienraštis, „yra jau didelis žingsnis pirmyn prijaukinti lie-tuviškus parengimus lankančią publiką ir prie akademinę rim-timi užantspauduotų valan-

ty...“ Kruopščiai sutvarkytoje minėjimo programoje kalbėjo dr. Henrikas Nagys, iš juostos pertransliuotas Antano Skėmos „Baltosios drobulės“ skai-tymas ir chicagiškių teatrų, režiuzuojant Algimantui Diki-niui, specialiai pastatytas an-trasis Antano Skėmos „Živilės“ dramos veiksmas: šalia reži-seriaus, vaidino V. Juodka, I. Nivinskaitė, J. Kelečius ir J. Raudonis, o modernistines de-coracijas parūpino dail. Vy-tautas O. Virkau.

„Draugo“ dienraščio ateiti-ninkų skyriuje gruodžio 7 d. cituojama iš chicagiškio stu-dentų ateitininkų leidinio: „Su pasididžiavimu galim atsimint, kad LSS (Lietuvių Studentų Sąjungos) suvažiavimo metu prezidentas ir komisijos susi-kaudo beveik išimtinai iš mūsų organizacijos narių. Be abejo, tai ženklas, kad esame išrink-tieji iš irrinktųjų“. Dar keis-tesnė išvada iš dviejų sugretin-tų faktų padaroma Donato Bielskaus „Vienybės“ gruodžio 1 d. numeryje: „Nors šio suva-žiavimo prelegentai beveik iš-imtinai Santaros filisteriai, pre-ziidiumo ir komisijų nariai di-dele dauguma buvo ateitini-niai. Šiuo metu peršasi išva-da, kad ateitininkuose dau-siai atsiranda žmonių, kuriems

tiktų dr. Kavolio vartojamas novatorių vardas“.

Algimantas Kėzelis, Santaros Filisterių Valdybos narys, ne-seniai pakviestas ir Filisterių Skaitų Sąjungos Centro Val-dybos nariu.

Albino Elskaus tapybos ir piešinių paroda, kurią rengia Sambūrio Sviesos Chicago skyrus, yra atidaryta iki sau-sio 14 d. Paroda išstatyta Chi-cago Savings and Loan As-sociation Meno Galerijoje, 6245 S. Western Ave.

Gruodžio 3 d. keletas Phila-delphijos studentų buvo susi-rinkę susipažinti su Santara. Su organizacija juos turėjo su-pažindinti svečias iš New Yor-ko Leonas Sabaliūnas. Skyriui pirmininkauja Gabrielius Mi-ronas.

Vienintelė turinti leidimą ir apdrausta firma
SIUNČIA PINIGUS Į LIETUVĄ.
Pinigai įteikiami per 10 dienų. Pilnai garantuota.
Prašyk visų informacijų.
GRAMERCY
744 Broad Street
NEWARK, NEW JERSEY
Isteigta 1947.

"POSTAGE PAID BOTH WAYS" SAVE BY MAIL
BUILD FOR YOUR FUTURE WITH
Each Account Insured to \$10,000
Culver Federal 4½ Savings & LOAN ASSOC.
Across from Culver Center
10800 W. WASHINGTON BLVD., CULVER CITY, CALIFORNIA
Write to: Dept. A.F.N.

DOVANŲ GRAZUS NERŪDIJANTIS 5 GABALŲ SETAS
TURITE ATLIKTI TIK ŠTAI KA: atidaryti naują \$100 taupymo sąskaitą arba tiek pat pridėti prie turimos, ir gauti DOVANŲ šitą dailų 5 gabalų setą!
UŽEIKITE APŽIŪREKITE ŠIA NUOSTABIA, TIKRAJĄ AMERICAN STAINLESS BY INTERNATIONAL
LENGVA PAPILDYTI IKI SETŲ ASTUONIEMS ASMENIMS! PAKLAUSKITE MŪSŲ!
Kiekvieną sykį vėliau, pridėdami \$25 prie savo sąskaitos, galėsite gauti kitą 5 gabalų setą už \$2.25, gerokai žemiau paprastos kainos. Deja, setų negalime siūsti paštu.
Pasiteiraukite apie mūsų vispusišką NAMŲ FINANSAVIMO patarnavimą!
Isteigta 1913 m. COLUMBUS SAVINGS padėjo tūkstantams pasiekti savo tikslą gyvenime!
COLUMBUS SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2525 W. 47th St., Chicago • Lafayette 3-4284
7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 6, 1962

Ukanota,
dieną 24°, naktį 12.
Saulė teka 7:18, leidžiasi 4:35

THIS ISSUE
CONSISTS OF
TWO PARTS

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by: The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAYmarket 1-6100

Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLIX

Price 10c

Chicago, Ill. Šeštadienis, Sausio-January 6 d., 1962 m.

Kaina 10c

5

LAOSE ATSINAUJINA PARTIZANINIS KARAS

DAUGIUI JAV DIPLOMATŲ CASTRO BUVO AIŠKIU KOMUNISTU 1959 M.

Valstybės departamente yra ir tokių, kurie vadino užsimaskavusį Kubos revoliucijos vadą "idealistu"

WASHINGTONAS, D. C. — Trečiadienį valstybės departamentas paskelbė dokumentą "Castro valdžia Kuboj", konstatuodamas, kad Kuba yra paversta pavojingu SSS-Peipingo agresijos prielaidai vakariniame žemės pusrutulyje. Tokias išvadas JAV galėjo padaryti tuoj po revoliucijos, jei nebūtų valstybės departamente "beveidžių", antro rango pareigūnų, kurie tildė, slėpė rimtų diplomatų, CIA ir FBI agentų įspėjimus dabočiai Castro kaip tikro komunisto, sugebėjusio klasta sukurti pirmą bolševikinę valstybę Lotynų Amerikoje.

Frank Kluckhohn, buvęs ilgas metus N. Y. T. korespondentu ir vėliau valstybės departamente saugumo skyriaus viršininku, sausio mėnesio "Readers Digest" laidoj rašo, kad jis gali atsakyti į klausimą: "Kas atsikoko su mūsų ekspertais, kurie formuoja ir veda mūsų užsienio politiką? Kodėl mes nesiginame? Amerikiečiams žiūrint, komunistų agresijos mašina rieda be perstojo pirmyn, suduodama mums psichologinius ir politinius smūgius visuose pasaulio kampuose, nuo Laoso ligi Kubos ir Berlyno".

Trūksta kovingumo

"Is the State Department Failing Us in the Cold War?" straipsny Kluckhohn daugiausia kaltina mūsų diplomatinę biurokratiją už patiriamas pralaimėjimus. Departamentas kartkartėmis parodęs, kad jis 1) nenori susidurti su tikrove prieš, siekiančio mūsų sumaikinti- mo ir 2) savo nepajėgumą lenkiantis tu juo.

Užsienio tarnybos pareigūnai yra paprastai kilnūs, gerų norų vyrai, bet jų tarpe nemaža yra tokių, kurie žiūri ir laukia, kada Chruščevas pradės laikytis aukštesnės tvarkos. Pastarieji smukdo Amerikos prestižą pasauly.

Kuba — liūdniausias pavyzdys

Niekas taip aiškiai neparodo valstybės departamento nesugebėjimo atremti komunistų užmačių, kaip Kubos pavyzdys. Autorius tęsia: "1959 m. balandžio mėnesį, praėjus 3 mėnesiams nuo Fidel Castro įsigalėjimo valdžioje, CIA (centrinė žvalgybos agentūra), Pentagono FBI visi pranešimai tvirtino apie komunistų planus įsigalėti Kuboj. Robert C. Hill, tada JAV ambasadorius Meksikoj, žinojo, jog Maskvos agentai jau važinėjasi tarp Meksikos miesto ir Havanos. Jis bandė įspėti Washingtoną. Jis vėliau kalbėjo senato saugumo komitete, kad prie JAV durų susikurs stipri komunistų tvirtovė, jei nebus imtasi atitinkamų žygių. Bet jo pranešimai, kaip ir CIA, FBI ir Pentagono nepalaužė biurokratijos sienos ir nepasiekė tų, kurie daro sprendimus. Valstybės departamente analistai stengėsi komunistų grėsmę sumažinti ir patarė eiti pamažu".

Simpatiškas Castro portretas

Amb. Hill žinojo, kad tiesioginių, pirmų šaltinių raportus apie Kubą dažnai skaito nerūpestingai aukštieji pareigūnai valstybės departamente ir Baltuosiuose rūmuose. Šie vyrai mieliau skaito žvalgybos santraukas, paruoštas beveidžių departamento analistų, santrau-

kas, kurios, pagal amb. Hill, dažnai yra tendenciškos.

Viena tokia santrauka, No. 179, paruošta 1959 m. liepos 24 dieną ir išsiuntinėta JAV ambasados pasauli, buvo tokia simpatiška Castrui, kad Hill turėjo griežtai protestuoti Washingtone. Praėjus 3 mėnesiams jis gavo naują laišką, kuriame buvo pripažinta, kad aną pranešimą paruošė žemo rango pareigūnas ir kad raportas "gal būt turėjo būti rūpestingiau paruoštas".

Priėjo prie Dr. Eisenhowerio

Desperatiškai ieškodamas kelių priedų prie aukščiausios valdžios ir išdėstyti grėsmę Kuboje, amb. Hill surado progą priedėti prie prezidento brolio Dr. Milton Eisenhowerio, kai jis skrido draugystės keliuonei į Meksiką 1959 m. rugpjūčio mėnesį.

C-47 lėktuve, pakeliumi į Mazatlan, susėdo Dr. Eisenhower, Hill ir Raymond Leddy, JAV ambasados Meksikoj politinių reikalų sekretorius, baigęs FBI akademiją ir geras žvalgybos, Kubos reikalų ekspertas. Buvo ir valstybės departamento Karibų-Meksikos skyriaus viršininkas, kurio vardo autorius nemini.

Pastarasis turėjo tikslą sutrukdinti pranešimą apie Kubą prezidento broliui. Kiekvieną kartą, kada tik buvo paminėta komunizmo grėsmė Kuboje, jis bandė šį pavojų paneigti, vėliau liudijo amb. Hill senato saugumo komitete.

Bandant sekretoriui Leddy išdėstyti savo pažiūras, anas valstybės departamento žmogus kartkartėmis tvirtino, kad Castro yra idealistas, kurį jis asmeniškai pažįsta ir kad valstybės departamente nėra dokumentų, kurie patvirtintų Leddy pažiūras.

Igrįšus ano diplomato landumui, amb. Hill jam priminė, kad jis jo nepakvietė šiam posėdžiui, kuriame patyręs ir dalyką žinąs vyras (Raymond Leddy) nori išdėstyti Dr. Eisenhoweriui komunistų stiprėjimą Kuboje.

Karibų-Meksikos skyriaus viršininkas valstybės departamentui atsėdė: "Nėra jokių įrodymų apie komunistų infiltraciją Kuboj". Prie pokalbio prisidėjęs aviacijos attache nebeiškentė nepasakęs, "arba jūs esate didelis kvailys arba komunistas".

Pokalbininkai taip įsikarščiaavo, kad Dr. Eisenhower jų nenorėjo toliau klausyti. Ir taip šis amb. Hill paskutinis žygis įspėti Baltuosius rūmus apie Kubą nuėjo niekais.

♦ Prez. Kennedy pasakys kongresui vadinamą Unijos kalbą, apie padėtį namie ir pasaulyje, ketvirtadienį, kovo 11 dieną.

Indonezijos prezidentas Sukarno kalbasi su Sovietų kosmonautu Germanu Titovu (kairėje) savo rūmuose.

GEN. SALAN SKELBIA ALŽERIJOJE "MOBILIZACIJĄ" PRIEŠ DE GAULLE

Prancūzų teroristai nenori užleisti valdžios arabams

ALŽIRAS. — Policijos seniai gaudomas, bet nepagaunamas generolas Raul Salan, vadovaujantis vadinamai prancūzų slaptajai armijai, paskelbė ketvirtadienį manifestą ir "visuotinę mobilizaciją" kovoti prieš prezidento Charles De Gaulle ir Alžerijos arabų skeliamą laikinosios valdžios susitarimą, kuriuo būtų suteikta Alžerijai apsisprendimo teisė, tiksliau — nepriklausomybė.

Generolo, buvusio prancūzų armijos viršininko Alžerijoje, manifesto ir mobilizacijos proklamacijos prancūzų ir arabų kalbomis pasirodė rytui išaušus ant sienų ir stulpų. Jis kaltina De Gaulle nusikaltimu prieš jo paties konstituciją, priimtą per plebiscitą 1958 m. Esą 5-tu straipsniu prezidentas buvęs įpareigotas išsaugoti visas prancūzų teritorijas, jei dabar jis užsimanę užleisti Alžeriją, neatkiriama Prancūzijos dalį, arabams.

Žmonės darosi neramūs

Susipažinus su Salano proklamacija, žmonės apgule maisto krautuves, manydami, kad eks-generolas yra vėl suradęs draugų prancūzų armijoj sukelti naują revoliuciją.

Jaunesni vyrai mano, kad slaptosios armijos teroristai gali iš desperacijos juos jėga griebti į savo eiles. Beje, netrūksta prancūzų tarpe savanorių, kurie dedasi prie teroristų. Jie yra gana gerai ginkluoti. Ginklų gausia iš prancūzų kareivių ir policininkų, nusistačiusių prieš Gaulle politiką suteikti nepriklausomybę Alžerijai.

Armija smogia ir vieniem ir kitiem

Stiprus kariuomenės būriai padeda policijai, žandarmerijai malšinti savo tautiečius, teroristus, nors jų svarbiausias uždavinys ligi šiol buvo kovoti su arabų teroristais. Prancūzų, arabų teroristai puola vieni kitus granatomis, bombomis, automatiniiais ginklais. Nuo Naujų Metų pradžios Alžire, Orane ir kituose miestuose buvo nukauti daugiau kaip šimtas žmonių, daugiausia arabų.

TREVIGLIO, Italija. — Greičiausias traukinys "Dolomiti Strėlė", bėgdamas 62 mylių greičiu, trenkė į kitą keleivinį traukinį, kuris turėjo netikėtai sustoti, pamačius mirusį žmogų ant bėgių. Nelaimė žuvo 3 keleiviai. Kiti 46 keleiviai buvo sužeisti.

Sovietai - atsilikę didžiosiom raketom

Gamina Polaris tipo povandeninius laivus

WASHINGTONAS, D. C. — Amerikos žvalgybos ekspertai priėjo įsitikinimo, kad Sovietai yra atsilikę mažiausia šešetą mėnesių tarpžemyninėmis balistinėmis raketomis, kurios yra varomos kietu kuru.

Pirmą tokią raketą Sovietai turėsį ateinančių metų pradžioje. Kiek Amerika jų turi (Minuteman tipo raketų), jie nesako, tik skelbia projektus sukurti iki 1965 metų 600 tokių raketų.

Laidomos iš požemio

Tobuliausias skysto kuro raketos, kaip Atlas, laikomos patenkesniomis abejose šalyse. Nes skysto kuro raketos paleisti reikia žymiai daugiau laiko. Amerika užtat sukoncentravo visą dėmesį į kieto kuro raketą — Minuteman. Penktadienį ši raketą — trečią kartą iš eilės, sekmingai praskrido 3,500 mylių keilą. (Atlas raketos skrenda iki 9,000 mylių).

Atlas raketos yra įrengtos ant žemės, jas lengvai gali susekti prieš šnipai ir paleisti savo raketas. Minuteman raketos, kad ir susekiamos šnipams, galėtų atlaikyti prieš sprogimus, nes jos laikomos ir išsaugamos giliai po žeme.

Povandeninių laivų raketos

JAV žvalgybos įstaigos mano, kad Sovietai iki šių metų pabaigos pagamins pirmą atominį povandeninį laivą, kuris galės laiduoti raketą pasinėrus, Ameriką jau turi tarnyboj šešis tokius laivus.

Pagal jos, Polaris, tipo platinus, angiai užpėnai pasistatė pirmą tokį laivą. Bestantant Sovietų agentai išvogė paslaptis. Jų vadai po to pradėjo girtis, kad jie turi greitesnių ir geresnių atominį povandeninių laivų, kaip Amerikos Polaris. Amerikiečiai tuo abejoja, bet sutinka, kad netrukus Sovietai jų turės.

JAV padės Dominikai

SANTO DOMINGO, Dominika. — Amerikos Valstybių Organizacijai atšaukus ekonomines ir diplomatines sankcijas Dominikai, JAV ekspertų komisija pradėjo tirti, kuo ir kaip Amerika galės padėti ekonomiskai Dominikai pagal prezidento Kennedžio pažangos sąjungos programą. Jau paaiškėjo, kad Dominika galės parduoti Amerikoj bekraus 421,000 tonų daugiau

KOMUNISTŲ KINŲ DIVIZIJA ATVYKUSI Į VIETNAMĄ, TVIRTINA PREMJERAS OUM

Jungtinės Valstybės abejoja šios žinios tikrumu

VIENTIANĖ, Laosas. — Antikomunistinės vyriausybės vadai skelbia, kad komunistų partizanai atnaujino kautynių veiksmus, norėdami priversti premjerą Boun Oum įeiti į koalinę, neutralią vyriausybę, kurią turi sudaryti neutralistas Souvanna Phouma pagal 14-kos šalių konferencijos Zenevoj pagedavimą.

Vak. Samoa - nauja nepriklausoma tauta

Turi 113,000 gyventojų

WELLINGTONAS, N. Zelandija. — Keturiolika Polinezijos salėlės, vadinamos Vakarų Samoa ir valdytos ligi šiol Naujosios Zelandijos, kaip JT patikėtinio, antradienį susilaukė visiškos nepriklausomybės, bet dar gerai nežino, ką su ja daryti.

Naujoji valstybė turi 113,000 gyventojų. "Cifas" Tupua Tamasese Meaole neskuaba stoti į Jungtinių Tautų narius. Pirmą jis norėtų įstoti į Britų tautų bendruomenę ir pripažinti žmoges prie savo naujo titulo — prezidento. Viceifu arba viceprezidentu yra Malietoa Tanumafili II. Vienam iš jų mirus, parlamentas paskirs pavaduotoją.

Netoli sostinės Apia yra palaidotas "Lobio salos" ir kitu klasikinių nuotykių romanų autorius Robert Louis Stevenson. Kitas penkias Samoa vulkanines saleles su 20,000 gyventojų valdo Amerika, nusistačiusi kuo greičiausiai patenkinti Jungtinių Tautų rezoliuciją — suteikti nepriklausomybę kaip galint greičiau. Sovietai reikalauja Jungtinėse Tautose baigti "kolonializmo priešpaudą" per šiuos, 1962 metus.

JAV susitarimas su P. Vietnamu

Amerika ir Pietų Vietnamas paskelbė 11 punktų susitarimą praversti ekonomines ir socialines reformas pagerinti gyventojų buitį ir paskutinti juos kovai prieš kulkotas komunistų gajus, kurios terorizuoja vietnamiečius, padedant šiaurės Vietnamo kareiviams.

Reformų pagalba Amerika tikisi išpopulerinti tarp vietnamiečių jų valdytoją prezidentą Ngo Dinh Diem. Jo griežto antikomunistiško nepakanka. Reikia, kad jis rodytų didesnę rūpestį, gyventojų ekonominio socialinio gyvenimo pagerinimu. Tokias išvadas padarė prezidento Kennedžio karinių reikalų patarėjas gen. Maxwell Taylor, išstudijavęs padėtį vietoj.

Pirmas automatinis traukinys pasauly

Gabena žmonės tarp Times Square ir Grand Central

NEW YORKAS. — Miesto susisiekimo valdyba, protestuojant transporto darbininkų unijai, ketvirtadienį paleido pirmą automatinį požeminį traukinį pasauly. Jis palaiko susisiekimą tarp miesto centro-Times Square ir geležinkelio stoties Grand Central nuo 7 iki 10 val. ryto ir nuo 4 iki 7 val. vakaro.

Per pirmuosius 6 bandomo mėnesius traukinys sėdės dėl visko motoristas. Ateity numatyta paleisti automatinis požeminis traukinis ir didesnių atstumų susisiekimui. Be darbo liks dar daugiau susisiekimo darbininkų.

Bandomasis traukinys susideda iš trijų vagonų. Prie Grand Central jis sustoja gana grubiai, prie Times Square, kur reikia daryti posūkį, sustoja daug švelniau.

Pasibaigė šoferių streikas

Šio didmiesčio gyventojai penketą dienų pavargo, sustojus dėl streiko miesto autobusams, kurie per dieną pragabendavo pusantro milijono keleivių.

Dviejų kompanijų šoferiai ir kiti tarnautojai reikalavo per savo uniją pakelti atlyginimą 30 centų per valandą. Išsuderėjo tik 15 centų. Jei bus paleista daugiau automatinų traukinių, unijos vadas M. Quill yra pasiryžęs kovoti už darbo savaitės sumažinimą iki 32 valandų.

Lucius Clay prašys daugiau teisių JAV komendantui Berlyne

Generolas tarsis su prezidentu

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidento specialus įgaliotinis Berlyne atsargos generolas Lucius Clay sekmadienį svarstys su juo diplomatinę strategiją santykiuose su komunistais. Valstybės departamentas informuoja, kad generolo pasitarimas buvo seniai numatytas. Bet "Washington Star" tvirtina, kad tarp generolo ir valstybės sekretoriaus Dean Rusk iškilio nuomonų skirtumas.

Gruodžio 21 d. Clay pasiuntęs Ruskui protesto telegramą dėl JAV komendantu Berlyne gen. Watsono teisių suvaržymo. Jis nieko negalys veikti, negavęs nutarimų iš Washingtono. Generolui Watsonui turj būti suteikta teisė spręsti vietoj, kas daryti, jei pavyzdžiui, staiga kiltų revoliucija Rytų Berlyne.

Ciceriečiai jungiasi šventiškom nuotai kom

(Reportažas iš Naujų Metų sutikimo Cicerioje)

Dabar vis daugiau pasigenda me savitarpinio glaudumo, su žvake rankoje vis ilgiau ieškome nuosirdumo ir — kas liūdniausia — dažnai nesurandame nei žmogiškos šilumos... Tad suprantama, kaip esi maloniai nustebintas ir pradžingintas, kai nelikėtai, bent trumpai valandėlei, susirandai tai, ko atsidėjus ieškoma. Tokią žemiškos laimės, džiaugsmo valandėlę sukūrė Cicerio L. B. kruopščioji, darbščioji valdyba, surengdama šeimynišką Naujų Metų sutikimą parapijos salėje.

Salė buvo išnerta ne tik iš storo dulkių rūbo, bet ir gana skoningai papuošta, atgaivinta. Vaisiams skirti stalai baltai apdengti, tautinėm juostom permesti, žvakelių šviesom apšviesti. O didžulis maisto stalo išrodė it žydinčių gėlių lysė: čia žuvis drebučiuose plaukė petruškas įsikandusios, salotos

krūmais žaliavo, raudonieji rikiškai švietė, ant šio sniego baltumo staldenge padengto stalo, ant kurio buvo daugiau meno nei pačio maisto. Nežiūrint jo puošnumo ir skanumo, jo dar daug liko, kas liudija apie dalyvių valgymo santūrumą, žmonių kultūringumą. Švara, jaunumas, meno išryškino siekimas ir sukūrė tą šventišką aplinką, ką kiekvienas vos tik įžengęs į salę ir pajuto.

Tokia aplinka be žodžių paviešė dalyvius šventiškausi nusi-teikti, — atsipalaiduoti nuo kasdieninių rūpesčių, darbų. Apie dešimtą valandą prisipildė salė. Kas itin svarbu ir malonu pastebėti, pobūvio metu matėsi dalyvių nuosaikumas gerime, girdėjosi kultūringos kalbos, skambėjo malonios lietuviškos dainos, kurių garsais skambėjo atsivėręs broliškas nuosirdumas vienas antram ir

gilus, gilus žavesys toli paliktam tėvų kraštui...

Jei šį Naujųjų metų vakarą būtų vizitavusi pobūvius kokia kultūros lygio nustatymo komisija, nėra abejonės, kad ciceriečiai tikrai būtų buvę išskirtiniai, teigiamai atžymėti ir pavadinti dvasios aristokratais už puikią savo laikyseną.

Programa taip pat buvo įdomi, trumpa. Rašytojas A. Baronas paskaitė kupletus, — švelnaus humoro ryškė paplėkė pretenzingesnius ir ryškesnius veidų ciceriečius, kas publikai maloniai nuteikė, ir ji humoristai atsimekėjo ilgom katutėm...

Laikrodžio dūžiams dyklykt atskaičius, apylinkės pirmūninkas A. Juškevičius pasakė trumpą sveikinimo žodį ir perdavė linkėjimus prelatui I. Albavičiaus, parapijos klebono. Po to, pasipylė, kaip iš gausybės rago sveikinimai, linkėjimai vienas antram. Ir jei šiuos linkėjimus lydės nuosirdumas vienas antram, ciceriečiuose išsijė visų taip laukiama žmoniškumo kibirkštėlė. Jei kiekvienas iš savęs pradės ją žiebtį, — ji tikrai ir išsijė.

Taip ciceriečiai kultūringai užvertė vieną savo gyvenimo lapų ir atsistojo ant naujų metų angos. Prieš akis tiršto rūko uždanga, — ką už jos šie metai slepia, dedame mes visi didžiulį klausuką: kokią dovaną jie neša pavieniam asmeniui, tautoms ir visai žmonijai? Tik galime pasakyti, kad prisitartinome prie to laško, dagyvenome meta, jog, pastatę tokį klausimą, bijome atsakymo...

Svečių eilėse matėsi ir cikeriečių, nepabūgusių slidaus keltio ir nelaimėm grąšančios nakties. Jų didelis noras pabuvoti savųjų ratelėje, išsukė ir ciceriečių šiltą jausmą jiems.

Visi, kurie maloniai, kultūringai sutiko Naujuosius metus čia — Cicerioje, gali būti dėkingi Bendruomenės vietos valdybos nariams su jos pirmūninku H. J. priešaky ir jų talkininkams, kurie įdėjo nemažą trūso ir dar daugiau sielos. Ypač, daug dirbo G. Ročkienė, J. Bobinienė, Kazlauskienė, Sabalienė, Dočkienė ir kiti. Z. J.

CICERO

"Aitvaro Teisėjo" vaidintojų sąrašas

Kaip jau pranešta, šį šeštadienį, sausio 6 d. Cicero Lituanistinės mokyklos Kalėdų eg-lutė įvyksta 6:30 val. vakaro parapijos salėje. Programos stambiausias punktas bus pačių mokinių suvaidintas vienas veiksmas iš Balio Sruogos "Aitvaro Teisėjo".

Vaidinime dalyvauja: Birutė Galinaitytė, Jopas Tamoliūnas, Elzbieta Bankytė, Gražina Giniotytė, Eugenija Vabalaitytė, Kristina Bytaulaitė, Audronė Arštikytė, Kazys Tau-ginas, Nijolė Zemaitytė, Dalia ir Roma Ališauskaitės ir Edmundas Olišauskas.

Kiti dalykai bus — Kalėdų senelis su dovanomis ir moki-nių žaidimai. Rengėjai ir vaidintojai kviečia ir priešmo-kyklinio amžiaus vaikus, ir kuodaugiau svečių bei viešnių.

BUDRIKO RADIO PROGRAMA

Pasiklausykite Budriko ra-dijo programos sekmadienį iš stoties WHFC, 1450 kil. nuo 2 iki 2:30 val. po pietų. Girdėsite gražių lietuviškų dainų ir mu-zikos. Taipgi bus ir mįslių kon-tekstas. Už pereinčio mėnesio mįslių įspėjimus dovanas laimėjo Janina Rozanskienė ir Natalija Zakaras. Pranešėjas

TRUMPAI

— Onulė Skeveritė - Ste-ponavičienė, žinomoji Chica-gos lietuvių dainininkė - solis-tė, ilgametė Pirmyn choro na-dintji dvasios aristokratais už puikią savo laikyseną.

— Dr. Kazys Bobelis, popu-liarus Chicagoje inkstų ir šla-pumo takų specialistas, Elgin pasistatė ir baigė įrengti nuo-savų modernią kliniką, 425 N. Liberty, Route 25, Elgin.

— Helen ir Klemensas Či-žauskai, žinomi lietuvių vei-kėjai Chicago vakarinėje miesto dalyje, persikėlė gyven-ti į naują rezidenciją, kurią įsigijo 7240 S. Spaulding Ave.

— Antanas Tamkevičius, Chicago Lietuvos Tautinių Ka-pitulių direktorius ir izdininkas praėjusį penktadienį, sausio 5 d. minėjo savo gimtadienį. Tamkevičius yra žinomas Chi-cagos lietuvių veikėjas, čia gy-venęs jau nuo 1906 metų ir Liet. Tautinių Kapitulių direk-torium yra jau nuo pat jų is-teigimo.

— A. L. Dailininkų Sąjungos rengiama dailės paroda bus atidaryta sausio 20 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Dailininkai kūrinius (ne daugiau šešių) prisiunčia iki sausio 16 d. są-jungos valdybos nario V. Vi-jeikio vardu 4346 S. Western Ave., Chicago 9, Illinois.

— A. L. Dailininkų Sąjungos narių visuotinis susirinkimas įvyksta sausio 12 d. 7 val. vak. dail. V. Vijeikio bute, 4346 S. Western Ave. Susirinkimui bus pateikta daug aktualių klau-simų.

— Frank Zemeckas, 73 me-tų amžiaus, gyv. 3935 S. Tal-man Ave., senas "Naujienu" skaitytojas atsinaujino "Nau-jienu" prenumeratą. Jis yra kilęs iš šiaulių apskr., Gruz-džiių parap. Atvykęs į USA be-veik visą laiką gyvena Chica-goje. Mes linkime jam sveika-tos ir viso geriausio.

— Paieškomi St. ir Adelė Nauyokaitis, gimę Kybartuose ir gyvenę Vokietijoje, Litauisches Fluechtlings lageryje. Nauyo-kaitį arba jį pažinusių prašo-me parašyti Mrs. Vera Ritter, 1933 N. Orchard, Chicago 14, Illinois. (Sk.).

— Stasė Eismontienė, gyv. Lietuvoje, Kelmės rajone, Ažu-o-lo kolūkyje (Vaiguvos paštas), paieško savo giminių, gyvenan-čių Chicagoje, III. arba kur ki-tur JAV: Juozo Kalinausko su žmona; Jono Kalinausko; Ma-rytės ir Johanos Zulcaitis ir Lujo Vaičiūkai. Dėl infor-macijų kreipkitės: Joseph Chi-lenskas, 2304 W. 80th Place, Chicago 20, III. HE 4-7548. (Sk.).

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

SOUTH SIDE DELICATESSEN
Didžiausia krautuvi importuotojų iš Vokietijos valgių bei skanumynų. SCHUSTER, STANKE SAVININKAI.
Zinoma įvairiais vietiniais ir importuotais skanumynais - delikatesais. Dabar persikraustė į naujas erdvas patalpas.
3024 W. 63rd St. arti Whipple St. Tel. 778-7380.
Atidaryta kasdien ir sekmadieniais 8:30 iki 9 val. Firmad. uždaryta.

COSMOS TRAVEL BUREAU
PIONIERIUS KELIONIŲ SRITYJE • DAUGIAUSIAI PATYRĘS RUOSIJANT NUVYKIMUS I USSR IR RYTŲ EUROPOS KRASTUS
Mes parūpiname visas keliauti į USSR asmenims, kurie į čia atvyko per ar po II Pasaulinio karo ir dabar yra JAV-bių piliečiai.
AR JŪS NORITE ATSIKVIESTI SAVO GIMINES I USSR? — SUSIZINOKITE SU COSMOS
COSMOS TRAVEL BUREAU
45 WEST 45th ST., NEW YORK 36, N. Y. — Tel. CI 5-7711

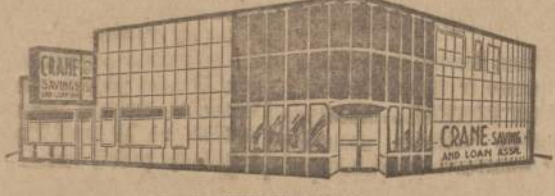
Union 6-9206
Baltic Hotel
7643 HARDING AVENUE
MIAMI BEACH 41, FLORIDA
BLOKAS NUO PAJURIO
Sophia ir Bernice Welicks

Ar Jūs esate toks LINKSMAS? Jei ne, tai pradėkite TAUPYTI ŠIANDIEN!

Mutual Federal Savings
and Loan Association
2202 W. Cermak Road, Chicago 8, ILL. Virginia 7-7747
Chartered and Supervised by the U.S. Government
METINIS DIVIDENDAS mokamas visoms santaupoms **4 1/4%**
Partraukime Jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygelę. Pinigams padėti nerūši vadinti. Jūs galite pasijusti pačiu. Mes apmokėjime pato išlaidas.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Prezidentas
ISTAROS VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 ryto iki 5 val. vakaro. Trečiadieniais nuo 9:00 ryto iki 4 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9:00 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais visi neatsidaro.

Crane Savings and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams
4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS
Mokėjime nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai, įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Firmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antradi. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

Specialus ISPARDAVIMAS
Dirbtuvių sandėliuose ir krautuvių parodos kambariuose buvę parodiniai pavyzdžiai parduodami su 50% nuolaida.
Miegamojo setai su vidutinėmis spyruoklėmis. Matrasas ir dėžė su spyruoklėmis, 2 pagalvės, 2 vanitų lempos ir parankus kilmimas nuo \$149.95 ir daugiau.
2 dalių sofa ir kėdė, dviraukščiai stalai, cocktail stalo ir dvi stalo lempos su uždangomis tik už \$149.95 ir daugiau.
Radijai, TV setai, refrigeratoriai, pečiai ir įvairiausių rūšių gazu šildytuvai parduodami su 50% nuolaida.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, savininkai.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711
Atdara firmad. ir ketvirt. 9-9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 11 iki 4:30 val.

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE Vokiškos specialybės
SHALLER & WEBER
Augščiausios kokybės produktai
DAR PAS MUS GALIMA GAUTI ŠVIEŽIOS ŽĄSYS • ĮVAIRUS MĖSOS PRODUKTAI • MESA VIRIMUI IR KEPIMUI • DEBRELES • KUMPIAI.
6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6
NEW YORKE — 1654 2nd Ave. (85-86 St.). TR 9-3047
RIDGEWOODE — 56-54 Myrtle Avenue VA 1-7068
ASTORIOJE — 28-28 Seaway Street. AS 4-3210
HEMPSTEADE — 310 Front Street. IV 3-5540
FLUSHINGE — 41-06 Main Street. HI 5-2552
JACKSON HEIGHTS — 82-10 37th Ave. DE 5-1154

NAUJU METŲ PROGA CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ
ir vėl kviečia lietuvius aplankyti jos įstaigą, kuri yra viena iš įdomiausių ir taupytojų patogumų vėliausiai įrengtų taupymo įstaigų Chicagoje. Kiekvieną atsilankiusį pavašinsime skania kava, lietuvišku sūrių ir kitais skanumynais. Vaikams, atėjusiems su tėvais, duodamos dovanėlės.
Be to, kiekvienas atsilankęs turės progos laimėti puikią dovaną. Nėra reikalo būti mūsų taupytoju, kad dalyvauti šių metinių švenčių vaišėse.
CHICAGOS SAVINGS BENDROVĖS naujai padidintas namas ir du kiemai automobiliams, sudėjus sykin užima 290 pėdų.
Taupykite ir skolinkitės Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
6245 So. Western Ave. — GR 6-7575
VALANDOS:
Firmad. nuo 12 iki 8 po piet
Antradi. " 9 " 4 " "
Trečiadi. uždaryta visą dieną
Ketvirtadi. nuo 9 iki 8 po piet
Penktadi. " 9 " 8 " "
Šeštadi. " 9 " 12:30 "

Nuo gruodžio 26 dienos iki sausio 30 dienos švenčiame savo padidinto ir atnaujinto namo atidarymą. Ta proga kviečiame atsilankyti mūsų būstinėje. Svečiai bus vaišinami, o taupytojai dar gaus ir dovanėlių.

Turtas \$80,000,000.00   **Atsargos Fondas \$7,500,000.00**

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman of the Board   JUSTIN MACKIEWICH Jr., President
FREE PARKING

VALANDOS: Kasdien, [skaitant šeštadienį] nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Trečiadieniais visi neatsidaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

KAZYS ŪKELIS PASAKOJA APIE KELIONĘ Į LIETUVĄ

XXIX

Ūkelis atsisveikina su savaisiais

— Skaudančia širdimi teko atsisveikinti su gimimėmis, tą pavakarį suėjusiais į buvusias Ūkelių sodybas. — Toliau pasakojama iš Lietuvos grįžęs Kazys Ūkelis. — Buvo skaudu ir pikta. Pikta todėl, kad su kai kuriais brolių ir seserų vaikais neturėjau progos nei susipažinti kaip reikia. Su vienais pasikeičiau keliais sakiniiais, o kitiems tikrai ranką paspaudžiau. Neturėjau progos patirti jų pažintį, jų planų ir jų ateities vilčių... Visi jie buvo labai malonūs, mane gražiai priėmė ir nenorėjo taip greitai išleisti...

— Pavakare mane išvežė iš Vartų. Liūdna buvo išvažiuoti, nes man susidarė įspūdis, kad aš Vartuose buvau, bet pačių Vartų nemačiau. Be savo namų, niekur nebuvau išėjęs. Nuvažiavus, biaučiai lijo, niekur išėiti negalėjau. Sekanti diena pasitaikė gražesnė, bet visur buvo šlapia. O namuose jokių susisiekimo priemonių nebuvo. Arklių nėra, automobilių kaimiečiai neturi, o apie automobilio nusamdymą kaimie ir kalbos negali būti. Man būtų norėjęsi pamatyti ne tik kelis kitus Vartų gyventojus, bet ir gretimuose kaimuose likusius gimines. Patyriau, kad apylinkėje buvo dar gyvi keli mano amžiaus vyrai ir moterys. Man būtų buvę įdomu su jais pasimatyti, bet laikas buvo nustatytas ir turėjau išvažiuoti...

— Iš vakaro mane nuvežė į Kauną, o ant rytojaus jau visus ekskursantus išvežė į Klaipėdą. Nidą ir Palangą. Pavežiojo po pačią Klaipėdą, nuvežė į Nidą, o vėliau nugabeno į Palangą, kur nakvojome. Karo metu Klaipėda buvo išgriauta. Dalis miesto jau atstatyta.

o kita dalis atstatoma. Vienur kasa, namams pamatus, kitur stato mūro sienas, o trečiuoju jau dengia stogus ir veda vandens vamzdžius.

— Palangoje buvome nuvežti į Birutės kalną, parodyti Tiškevičių namai ir parkai. Būtime galėję ir daugiau pamatyti, jeigu ne smarkus lietus.

Gražiai įrengta žuvų

konservavimo dirbtuvė

— Iš kelionės į Lietuvos pajūrį, gražiausia įspūdis paliko naujai įrengta žuvų paruošimo dirbtuvė. Toje dirbtuvėje visus darbus atlieka moterys. Vienos žuvis valo, kitos plauša, trečios darinėja, piausto, vėl plauša, verda, kenuoja ir pakuoja. — Visur pavyzdinga švara, pačios darbininkės švariai apsirengusios. Plovimui ir švarai nesigaili vandens. Dirba smarkiai, neturi laiko kalboms ir pasakojimams. Vieną kitą bandėm užkalbinti, kai mums buvo rodoma dirbtuvė. Mums atsakinėjo, bet mes kartu ir supratome, kad neturime gausių daug laiko, nes kiekviena jų turinti atlikti jai skirtą darbą.

— Patyrėm, kad toje mažoje pajūrio dirbtuvėje gaminama 60 rūšių žuvis. Mes turėjome progos paragauti ir valgyti įvairiausių žuvis. Apėjus dirbtuvę, buvome nuvesti į didelę salę, susodinti prie stalo ir pavaišinti. Pats dirbtuvės direktorius pasakojo, kaip žuvis perdirbama ir paruošiama konservuoti. Atsirado ant stalo alaus, duonos ir kitokių prieskonių. Mes jau buvome pavalgę, bet kai vaišino ekskursantus svežiomis žuvimis, tai kiekvienas ne tik ragavo, bet ir valgė. Lietuvos pajūryje gaminama žuvis vežama į tolimiausius miestus, net ir į užsienius. Lankymasis toje dirbtuvėje man padarė labai šiltą įspūdį.

NEW BUFFALO, MICH.

Lietuvių klubas

Lietuvių klubo pusmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 20 d. p. Veros Karaliukas namuose. Susirinkimą atidarė pirmininkas J. Areška 2 val. po pietų. Susirinko apie 25 nariai, įskaitant ir visą valdybą sąsata. Buvo perskaitytas ir priimtas protokolas, o po to eita prie klubo reikalų aptarimo bei naujos valdybos rinkimo. Vienbalsiai liko patvirtinta senoji valdyba, kurią sudaro: pirm. J. Areška, vicepirm. J. Zdanis, nutarimų raštininkas A. Jokubaitis, finansų raštininkas C. Petrokas ir išdėtininkas A. Tumavich.

Nutaroma surengti du banketus: vieną Naujiesiems me-

tams pasifikti, o kitą atvelykio dieną.

Ligos neaplenkia nė mūsų. Buvo susirgusios Mičiulienė ir Petrokienė, bet jos tiek sutvirtėjo, jog ir susirinkime dalyvavo. Noromis nenoromis klubas pradeda, taip sakant, ir vietos politika domėtis. Dalykas toks, kad kaip ir visur, taip ir pas mus nuosavybių mokesčiai vis kyla. Aišku, kad tai kelia susirūpinimą namų savininkų tarpe.

Kaip parastai, po susirinkimo buvo vaišės ir pasizmonėjimas. Apsidžiaugta, kad mūsų kolonija padidėjo, — atsikėlė ir apsigyveno trys naujos lietuvių šeimos. Tikimasi, jog ir klubas iš jų susilauks naujų narių. Apie 5 valandą nariai ėmė skirstytis, linkėdami vieni antriems laimingų švenčių.

A. Tumavich

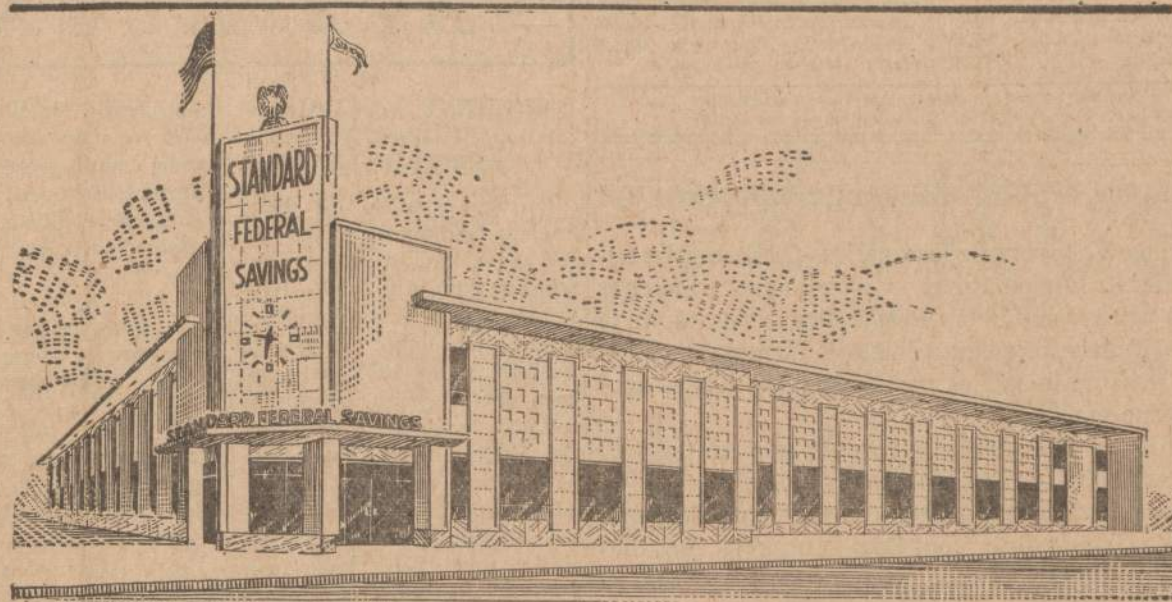
Negrų persikėlimas į Ilinojų

Senzo biuro žiniomis, per 10 metų, nuo 1950 iki 1960 m. apie pusantro milijono negrų iš pietinių valstijų persikėlė į kitas valstijas, daugiausia į Kaliforniją (351,000) ir New Yorką (282,000). Trečioje vietoje yra Ilinojus, kur per tą laiką atsikėlė 189,000 negrų.

Iš eilės negrų susilaukė dar šios valstijos: Ohio 133,000,

Michigan 127,000, New Jersey 112,000, Florida 101,000, Pennsylvania 77,000, Kolumbijos distrikas 54,000, Connecticut 39,000, Maryland 36,000, Wisconsin 29,000, Missouri 28,000, Massachusetts 25,000, Washington 18,000 ir t.t.

JEI NENORI ATSIKILTI NUO PASAULIO ĮVYKIŲ — SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

NUOŠIRDŽIAI
KVIĘCIAME JUS
Į MŪSŲ

GRAND OPENING

vykstantį nuo gruodžio 26 d. iki sausio 30 d.

Standard Federal Taupymo Bendrovė, žinoma visur Jungtinėje Valstybėje, kaip viena iš tvirčiausių Chicagos taupymo įstaigų, kviečia Jus dalyvauti jos neseniai padidinto namo Didžiajame Atidaryme. Priėmimai vyksta nuo gruodžio 26 d. išties iki sausio 30 d. Šiame laikotarpyje bus naudingų dovanėlių taupytojams ir gaivančių vaisių svečiams. Mokame 4 1/2% dividendus, ir santaupos apdraustos Federal Savings and Loan Insurance korporacijoje. Standard Federal turtas prašoka \$80,000,000 su atsargomis, didesnėmis, negu \$7,500,000.00. Jūs galite pasinaudoti visa Taupymo Paštu programa, arba, jei įmanoma, atsilankyti asmeniškai Standard Federal bendrovėje. Daug vietos automobiliams nemokamai pastatyti.

STANDARD Federal SAVINGS
and Loan Association

4192 ARCHER AT SACRAMENTO, CHICAGO 32, ILLINOIS VIRGINIA 7-1143

INVEST IN UNIVEST*

PELNINGAS IR
SAUGUS BŪDAS
TAUPYTI

CURRENT
Dividend Rate

4 1/2%
per annum

Effective April 1, 1960

**UNIVERSAL
SAVINGS**

AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone HYmarket 1-3070

* Universal Investment
Share Account

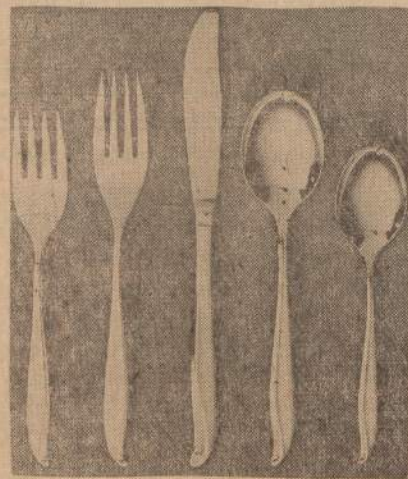
All accounts insured to \$10,000
by an Agency of the United
States Government.

4 1/2%

Naują aukštą
dividendų investavimo
sąskaitoms rengiamės
mokėti nuo
1962 m. sausio 1 d.

JOIN OUR STAINLESS
CLUB!

International Silver dirbtuvėse lietas puikus 5 vienėtu stalo setas bus Jums įteiktas, jei atidarysite \$100.00 ar didesnę sąskaitą, arba tokią sumą pridėsite prie dabartinės sąskaitos. Užeikite pas mus ir pasiteiraukite smulkmenų!

TURTAS VIRŠIJA \$20,000,000.00

ALBERT J. AUKERS, Prezidentas

VALANDOS:

Pirmad. nuo 9 iki 4
Antrad. " 9 iki 1
Trečiadieniais " 9 iki 1
Ketvirt. nuo 9 iki 8
Penktad. " 9 iki 6

**District
Savings**

AND LOAN ASSOCIATION

3130 South Halsted Street • Chicago 8 • Cliffside 4-0104

Isteigta 1897 metais.

VIETA AUTOMOBILIAMS ISTAIGOS KIEME.

(Pabaiga)

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc. 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje: metams \$13.00, pusei metų \$7.00, trimis mėnesiams \$4.00, vienam mėnesiui \$1.50

Užsieniuose: metams \$16.00, pusei metų \$8.00, vienam mėnesiui \$1.50

Dienraščio kainos. Chicagoje ir priemiestiuose: metams \$15.00, pusei metų \$8.00, trimis mėnesiams \$4.00, vienam mėnesiui \$1.50

NAUJIENŲ OTISAS atostas kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Dominikonų respublika vėl gerame stovyje

Amerikos Valstybių Organizacijos (OAS) taryba nutarė panaikinti diplomatines ir ekonomines sankcijas (bausmes) prieš Dominikonų Respubliką ir sugrąžinti ją į "gerą stovį" Amerikos tautų šeimoje.

Dominikonų Respublika buvo nubausta už tai, kad jos valdovas Rafael L. Trujillo ruošė samokslą prieš Venesuelos prezidento Romulo Betancourto gyvastį.

Sunkiausi respublikai buvo pirmieji po Trujillo mirties šeši septyni mėnesiai, kai buvusiojo diktatoriaus šeimos nariai ir jų draugai siekė atgaivinti senąjį režimą.

Sunkiausi respublikai buvo pirmieji po Trujillo mirties šeši septyni mėnesiai, kai buvusiojo diktatoriaus šeimos nariai ir jų draugai siekė atgaivinti senąjį režimą.

Sita Washingtono administracijos politika pasisėkė. Su Dominikonų Respublika atnaujins diplomatinis santus ir prekybos santykius visi Amerikos Valstybių organizacijos nariai.

Klaida pakėlė prezidento vardą

Prezidentas John F. Kennedy yra labai populiarus. Vos-ne-vos laimėjęs 1960 m. lapkričio rinkimus, jisai palapsniui įgijo didelės žmonių daugumos pritarimą.

Idomu, kad jo populiarumui daugiausia pagelbėjo nevykusi invazija Kubon. Iš šito nelemto žygio prez. Kennedy daug pasimokė.

Prez. Kennedy populiarumas pakilo iki 83 nuoš., ko nebuvo pasiekęs nė prez. Eisenhoweris.

Ir tai nebuvo tik momento nuotaika visuomenėje. Prezidento prestyžą stiprino ir palaikė jo apdairi ir kartu tvirta laikysena Berlyno krizės atžvilgiu.

suvienyti Vakarų sąjungininkus ir įtikinti Sovietų Rusiją, kad jie yra pasiryžę ginti savo teises, nežiūrint kokia kaina.

Amerikos žmonės nori taikos, o ne karo. Žengdamas į antruosius savo tarnybos metus, prez. Kennedy jau nebėra publikos akyse jaunuolis, kuris nežinia ar galės išlaikyti valstybės vairą savo rankose grėsmingų pasaulio įvykių audrose.

APŽVALGA

SOVIETŲ VALDŽIA SUGAUTA BEMELUOJANT

Pereito gruodžio 12 dieną Sovietų Sąjungos valdžia pareikalavo, kad Jungtinės Valstybės išduotų gen. Adolfą Heusingerį, kuris buvo Vokietijos generalinio štabo operacijų viršininkas iki 1944 metų.

Iskeldama šią reikalavimą Jungtinės Valstybės, sovietų valdžia tą pačią gruodžio 12 dieną sušaukė spaudos konferenciją Maskvoje ir išdalino spaudos atstovams fotografinę nuotrauką, kuri parodo, kaip naujų kareivių, apsupę vieną kaimą sovietinėje Baltarusijoje.

Vakarines Vokietijos žurnlas "Stern" (Zvaigždė) savo 1962 m. sausio 7 dienos numeryje paskelbė, kaip lygiai tokia pat fotografinė nuotrauka yra įdėta oficialioje "Didžiojo Tėvyneš Karo Istorijoje", parodanti, kaip kareiviai stebi degantį kaimą.

Užsienio korespondentai, patikrinę vokiečių žurnalo pranešimą, surado tą vaizdą sovietų karo istorijoje priešais 8 pusl. ir kreipėsi į sovietų užsienio reikalų ministeriją, prašydami paaiškinti, kokiū būdu tas japoniškų žiaurumų paveikslas Kinijoje tapo priskirtas vokiečių kareiviams Baltarusijoje?

Vėl vyskupas drąsiai nuėjo į dvarą ir asmeniškai tą rezoliuciją perskaitė graipi Čapskiui. Grapas Čapskis, išgirdęs rezoliuciją, dideliu klyksmu šoko ir, kojomis prieš vyskupą trypdamas, ėmė šaukti: — Kaip jūs galite išdrįsti varyti mane į vienuolyną? Aš esmi jūsų visagalis dievas.

Tai va kaip sovietų propaganda bando paversti "karo kriminalistu" gen. Heusingerį, kurį, beje, plūsta, lyg iš proto išsikraustęs, ir Antanas Bimba.

KONGRESMANAI PRIEŠINGI INDIJOS ŠELPIMUI

Keli atstovų buto nariai apilankė Indiją ir kai kurie jų, sugrįžę, pataria sustabdyti pašalpos teikimą Indijai.

Indija jau yra gavusi iš Jungtinių Valstybių \$3,038,900,000. Ją šelpia ir kitos šalys. Šiomet ji tikisi gauti dar vieną bilijoną dolerių iš JAV, 650 milijonų iš Rusijos, 400 milijonų iš Pasaulio Banko (kurį kontroliuoja JAV), 364 milijonų iš Vokietijos, 250 milijonų iš Britanijos, Japonijos ir Kanados.

Valstybės sekretorius Rusk sako, kad JAV nenutrauks finansinės pašalpos Indijai.

Bet atstovas Frank J. Becker (rep. iš New Yorko) parašė laišką prezidentui Kennedy, norėdamas jį įtikinti, kad Indija neprivalo būti šelpiama. Jisai buvo vienas iš tų, kurie lankėsi Indijoje.

"Kam šios šalies mokėsių mokėtojai", sako jisai, "turėtų teikti pašalpą tokiai tautai, kaip Indija, kuri nuolat atsisuka nugarą mūsų šaliai?"

Kongresmanas Becker ir kiti labai pasipiktino tuo, kad Indijos premjeras Jawaharlal Nehru, jėga pagrobė portugalų koloniją Goa. Nehru, tiek daug kalbėjęs apie "taiką", pasirodė esąs smurto šalininkas.

Tai tiesa. Bet negalima per daug užlarti ir Portugalijai. Jos diktatorius Salazar visai nenorėjo eiti į derybas su Indija dėl Goa žemės, kurios gyvenytojai vis dėlto yra giminingi Indijos gyventojams. Senoji koloninė padėtis tenai anksčiau ar vėliau turėjo būti panaikinta. Portugalijos diktatoriaus užsispyrimas uždriko kelią taikingam klausimo išsprendimui.

Seržantas Alvin C. York, garsiausias Pirmojo Pasaulinio karo didvyris, stebi, kaip buvo prisikandinta į Moterų oro jėgų dalinį jo anėklė Mary Elizabeth (Goldie) York.

Griežtina kovą su okupantų priešais

Komisaras Randakevič puola lietuviškąją išeiviją

(Elta) „Tiesa“ 296 nr. išspausdino valstybės saugumo komiteto (KGB) prie Lietuvos ministrų tarybos pirmininko A. Randakevičiaus straipsnį, pavadinimą „Budrumas — brangi tarybinio žmogaus savybė“.

Saugumui įteikė prašymus du lietuviai Rutkauskas ir Keblys prašydami pripažinti nekultais ir pakeisti nuosprendį. Tačiau jų prašymai buvo atmeti kaip „banditų žūlumai“.

„Neturėdamas jokios socialinės bazės ardomajai veiklai Tarybų šalyje, imperialistinės žvalgybos savo niekšingiems tikslams stengiasi panaudoti įvairias visuomenines atamas, karinius nusikaltėlius, jų tarpe lietuviškuosius nacionalistinius pašlemėkus, išdavčius savo tautai, pabėgusius į užsienį ir susisukusius lizdus po imperialistų sparnu“ — rašo Randakevičius.

Lietuvoje pokario metais buvo labai daug žiauriai nubaustų (25 m. sunkiųjų darbų kalėjimo). Nubaustuosius kar-tais kalfindavo veikus partizanų eilese. Dabar vienas kitas iš tokių nubaustųjų išlikę gyvi bando reikšti vilčių, jog vykstant „asmenybės kulto padarinių likvidavimui“ gali būti susvelninta jų bausmė. Štai ką

Pašalpos nutraukimas Indijai neatstų nieko gerą Jungtinės Valstybės, tik duotą progą sovietams padidinti savo įtaką Indijoje.

su visomis broliškosiomis tarybinėmis tautomis praktiškai įgyvendina komunistinės statybos uždavinius, atskiri asmenys, visų pirma iš buržuazinių nacionalistų niekingų likučių tarpo, bando iš priešiško pozicijų aiškinti TSKP 22 jo suvažiavimo nutarimus ir ypač klausimą dėl asmenybės kulto ir jo padarinių likvidavimo“.

Baigdamas savo straipsnį Randakevičius kviečia visus „dorus tarybinius žmones, lietuvius“ padėti čekistams išaiškinti kiekvieną prieš sovietinę okupaciją nusiteikusį žmogų, kad tokiu išdavikišku elgesiu būtų „garbingai atlikta pareiga tėvynei“.

Žalia varlė ne badas

Praėjusią vasarą Adirondako miškuose prie Schron Lake, N. Y., buvo surastas daugiau kaip savaitę laiko palydęs 79 metų amžiaus žvejys Jay Kendall. Jis buvo rastas apleistoje medžiotojų kabinoje labai nusilpęs, bet nugalėtas ir ligoninė atsigavo.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBEO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BŪCIULIS

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Advertisement for Lincoln Federal Savings and Loan Association, featuring a family illustration and text about dividends and savings.

Baudžiava KAS GI BUVO TOJI BAUDŽIAVA

— Ir nejaugi žmonės visa tai kentėjo, niekam nieko nesakydami, — nutraukiau Skrickaus pasakojimus. — O kam ką pasakyti!? — atsikirto senelis. — Vieną kartą šventą dieną šalysiu Kuklauskui pas bažnyčią vyrai, tik ne iš jo pavaldinių, ėmė priekaišti.

NET PLAKAMI PONUI NENUSILEIDO.

Panaikinus baudžiavą, Skirsnemunio dvaro dvarininkai norėjo, kad žmonės dar eitų baudžiavą ir atitinkamą raštą pasirašytų. Žmonėms griežtai atsisakius, ponas atkvietė kazokus ir sušaukė žmones į kapines.

MAZEIKŲ APSKRITIS. VYSKUPO VALANČIAUS LEGENDA.

1850 metais Diktarių grapo Čapskio kalė atvedė dešimt šuniukų. Grapas Čapskis, atsižymintis nepaprastu žiaurumu, išdalijo tuos šunyčius baudžiauninkams motinoms, kurios tuomet kaip tik krūtimis penėjo savo kūdikius. Moterys turėjo nuo krūties atitraukti savo mažulius ir žindyti grapo šunyčius. Už pasipriešinimą — ryškstės.

Tuomet vyskupas, manydamas, kaip eia sudrausti tokius niekšiškus darbus, sustatė protokolą ir pasimatė popiežium. Popiežius, perskaitęs protokolą, uždėjo rezoliuciją: grapą Čapskį už tokius nežmoniškus darbus uždaryti vieneriems metams į vienuolyną ant duonos, vandens ir druskos.

Vėl vyskupas drąsiai nuėjo į dvarą ir asmeniškai tą rezoliuciją perskaitė graipi Čapskiui.

Tai tardamas griebė į rankas popiežiaus raštą, uždėgė žvakę, sudegino jį, o vyskupą ir vėl išvarė iš dvaro. Tada Rusijos carų dvarininkams jokių įstatymų nebuvo. Vyskupas aprašė Čapskio klyksmą ir galybę ir antrą kartą grįžo į Romą su pranešimu, nusišypsodamas, jog nėra jokios galybės dvarininkams sudrausti.

Popiežius, matydamas tokių grapo Čapskio puikybę ir dydį, suvadino kardinolų susirinkimą vyskupo Valančiaus pranešimui apsvarstyti. Kardinolų susirinkimas nutarė: pasiųsti vyskupo pranešimą ir kardinolų nutarimą Prancūzijos vyriausybei, kad ši paskelbtų Rusijos vyriausybei įsakymą paleisti žmones iš ponų vergijos ir padaryti visus didžius ir mažus žmones atsakingus prieš įstatymus. Neišpildžius to Prancūzijos įsakymo — paskelbtų Rusijai karą.

siuntė Rusijos vyriausybei raštą, reikalau-dama panaikinti Lietuvoje ir Rusijoje vergiją.

— Jeigu Prancūzija paskelbs Rusijai karą ir ties Sevastopoliu išlips sausumon, tai aš pats padėsiu prancūzams prie kojų raktus nuo Maskvos ir pasakysiu: eikite į Maskvą. Prancūzija privažiavo prie Sevastopolio su laivynu, iškėlė raudoną vėliavą ir davė pirmus patrankų šūvius, nuo kurių sudrebėjo visa Rusija.

Islipus prancūzams, persigando visa Rusija... Caras Nikolajus pirmasis iš sugrauzimo išgėrė nuodų ir mirė. Caru ta-

po Aleksandras antrasis, kuris ir ištiesė ranką su balta vėliava prancūzų prašydamas taikos...

Prancūzai pastatė savo reikalavimus: atleisti visus žmones iš dvarininkų vergijos su gyvu ir negyvu inventoriumi, su visomis žemėmis ir namais, kuriuose kas gyvena ir sumokėti kontribucijos penkis milijardus aukso ir sidaro rublių. Rusijos vyriausybė reikalavimą priėmė ir taika tapo padaryta.

Žmonės, atleisti iš baudžiavos, dideliu džiaugsmu sveikino vienas kitą ir meldėsi už prancūzų tautą ir savo žuvusius ties Sevastopolio brolius, kad per juos jie atgavo laisvę... Bet ponai su sulenkėjusiais kunigais nenurimo: kunigai bažnyčiose ėmė klaidinti žmones, jog rusai norį visus katafikus paversti pravoslavais ir todėl reiklą su ginklų rankoje kilti prieš rusų vyriausybę ir ginti titybę. Tą patį darė ir dvarininkai su bajorčiais. Visiems jiems rūpėjo nuversti rusų vyriausybę ir vėl sugrąžinti baudžiavą. Tamsūs, sukiršinti žmonės sukilo...

(Bus daugiau)

MOVING
 Apdraustas perkraustymas
 iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
 3415 So. Lituania Avenue
 Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
 Leidimai — Pilna apdrausa
ZEMA KAINA
R. SERENAS
 2047 W. 67th PL. WAlbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS
 RADIO ŠEIMOS VALANDOS
 Visos programos iš WOPA,
 1490 kil. AM. 102-7 FM.
 Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. — Šeštadienį nuo 8 iki 9:30 val. ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
 Vakaruškos: pirmadieniais 7 v. v.
 Tel.: HEmlock 4-2413
 7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
 CHICAGO 29, ILL.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS
 KURIE GARSINASI
 "NAUJIEŅOSE"

LINKIME VISIEMS SAVO NARIAMS, JU
 ŠEIMOMS IR GAUSIEMS CHICAGOS
 LIETUVIAMS LAIMINGŲ
 NAUJŲJŲ METŲ

1962

LIETUVOS ŪKININKAS
 DRAUGIJOS VALDYBA

ISTEIGTA 1889 — 73 PROGRESO METAI
 Mūsų naujas pastatas

ST. PAUL FEDERAL SAVINGS
 6700 West North Avenue, Chicago 35, Ill.
 National 2-5000
 MCSŲ TURTAS YRA VIRS \$130,000,000.00
 Frank P. Kosmach, Pres.
 Privažiuojamieji langeliai.
 3 dideli mašinoms pastatyti sklypai.
 SAUGIOS DEPOSITO DEŽUTĖS — TAUPYKITE PER PAŠTA

Mes mokame **4 1/2%**
 ant visų taupymo
 sąskaitų.

5%
 ant Bonus
 sąskaitų

Kiekviena sąskaita
 ligi \$10,000.—
 apdrausta
 Federalinėje
 Valdžios įstaigoje:
 Federal Savings
 and Loan Insurance
 Corporation

MIDLAND SAVINGS
 and Loan Association
 4040 ARCHER AVE., CHICAGO 32
 Phone: CL4-4470
 August Saldukas Prezidentas

CLEVELAND, OHIO
 Pasveikino
 ALB Tarybos pirm. St. Barzdukas, Alto Clevelando sk. pirm. K. Ziedonis, Birutininkų pirm. Nagienė-Nagevičienė ir Ramovėjų pirm. L. Leknickas sausio 1 d. aplankė Sv. Jurgio liet. parapijos kleboną kun. Balį Ivanauską ir jo pagalbin. kun. P. Dzegoraitį, bei Nepalaujamos Pagalbos liet. parap. kleboną kun. J. Angelaitį ir kun. Goldikovsky, pasveikindami juos Naujųjų, 1962 metų proga. Alto pirm. K. Ziedonis pasakytam žodį pasidžiaugė klebonų bei jų pagalbininkų, be pastoracinių reikalų, besirūpinimu ir lietuvių išlaikymu, už ką lietuvių organizacijų vardu išreikšta nuoširdi padėka.
 Klebonai kun. B. Ivanauskas

DR. STASYS ŽMUIDZINAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 EMERGENCY
 Staigiai susirgus ar susižeidus kasdien
 šaukite telefonu:
 434-6967.

ir kun. J. Anzelaitis atilankantiems atstovams padėjo už prisiminimą ir pareikštus linkėjimus ir pabrėžė, kad jų esanti pareiga rūpintis, be pastoracinių reikalų, ir lietuvių išlaikymu, nes Lietuvai ir lietuviams meilė esą paveldėta iš savo tėvų.

Vasario 16 šventės minėjimas
 Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando sk. vald. posėdyje nutarta Vasario 16 šventės minėjimą Clevelande šiais metais rengti vasario 11 d. (sekmadienį) Nepalaujamos Pagalbos liet. parap. naujoji salė. Pagrindines kalbas pasakys Lietuvos atstovas Amerikoje (Washington) ministeris J. Kajeckas ir Ohio valstybės senatorius Young.

Meningė dalį atliko Čiurlionio Ansamblio, vadov. Alf. Mikulskio. Pamaldos: Sv. Jurgio liet. parap. bažnyčioje 10:30 val. ir Nepalaujamos Pagalbos liet. parap. bažnyčioje iškilmingos pamaldos 10 val., kuriose dalyvauja liet. organizacijos su vėliavomis. Pamialdų metu giedos Čiurlionio Ansamblio choras, vad. Alf. Mikulskio.

Išvakarėse šventės minėjimo (vasario 10 d.), Sv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje įvyks religinė valandėlė. Koncertinę dalį atliko Sv. Jurgio liet. parapijos bažnytinis choras, vadov. muziko Pr. Ambrazo, ir solistai: J. Krištolaitytė-Daugelienė, Ald. Stempuzienė ir F. Kaminskas. Alto Clevelando sk. valdyba prašo liet. visuomenę kiti parengimų tą dieną nedaryti ir atsilankyti į pagrindinį minėjimą. L. Žvirkalnis

Clevelando Vyrų Okteto
 metinis koncertas

Š. m. vasario 3 d., Slovėnų Auditorijoje įvyks Clevelando Vyrų Okteto metinis koncertas. Kaip žinome, okteto vadovas yra Rytas Babickas. Okteto repertuaro didžiąją dalį sudaro pramoginės muzikos dalykai. Nors oktetas gyvuoja dar vos metai su viršum, tačiau jau spejo pasidaryti populiarus vienetas ir su savo koncertais aplankė nemaža lietuvišką koloniją.

Koncerto rengėjai yra Clevelando Lietuvių Sporto Klubo Žaibo, Tėvų-Rėmėjų komitetas.

ROCKFORD, ILL.
 Matomos ir nematomos
 "piktos dvasios"

Prieš Naujuosius Metus tą šeštadienio naktį du jauni nigeriškai buvo įsilaužę į Lietuvių Klubą. Nutaikė iš pietų pusės, kur niekas negyvena, įėjus išmūšė dvigubą storo stiklo plytelių langą ir įlindo į biljardų kambarį, o iš čia į direktorių ofisą, numušdami durų užraktą. Vagišiai sunkiai darbuosi, kol sudaužė plieninės spintos užraktą, bet nepajėgdami atidaryti spintos durų, įsilaužė į bufeto kambarius. Čia sugadino baldus, atplėsdami užraktus stalčius, visur, matyti, pinigų ieškodami. Iš ten nuėję į didžiąją salę, atplėšė ten prie scenos stovėjusią Vyrų Choro spintą, bet joje radę drabužius neėmė. Matyti, piktadariai neturėjo pasišviesti lempučių, nes deginę popierius, plėšydami telefono knygų lapus.

Mūsų policija turi geras akis ir ausis ir netingi. Detektyvai dažnai apvažinėja bižnių vietas, apžiūri, ar visa tvarkoje, net duris patikrina, paklabina. Taip ir šį kartą buvę.

Apie 3 valandą ryto apvažiuodami klubo namus pamatė, kad vienas langas išmuštas ir tuoju suprato, kad Lietuvių Klube yra įsitemusios piktos dvasios. Prižiūrėdami, kad "dvasios" neišnyktų, jie pasišaukė daugiau policijos, apstatė duris ir išmuštąjį langą, telefonu paskambino klubo prezidentui Jonui Rumčikui, kurs atvykęs atradino duris ir vidun įleido policininkus. Ilgai neteko ieškoti. Atrado abudu juodukus ant grindų prie baro susirietusius. Kadangi vienur ir kitur liespno-

TYSLIAVAI
PAMINETI PARINKO
KŪČIŲ DIENA

Praėjusių metų gruodžio 24 dieną Jaunimo Centre Chicagoje įvyko a. a. poeto ir žurnalo Juozo Tysliavos paminėjimas. Mano šis pranešimas yra smarkiai paveluotas ir tik dėlto, kad tame paminėjime mačiau pirmoje eilėje sėdintį kitą gerai rašyti gahatį naujienietį, tai buvau tikras, kad jis ką parašys, o aš pats paskutinėje eilėje negalėjau nei viską gerai nugarsti. Bet anas, kurs viską girdėjo, nieko neparašė.

Tai tikrai buvo keistas parengimas. Publikos buvo viso labo 50. Aš jau šioje salyje daugiau metų gyvenū, negu publikos buvo, ir per visus tuos metus dar neteko girdėti, kad kas nors būtų ką nors rengę Kūčių dieną. Nes Kūčios taip pat yra šventės kaip ir pačios Kalėdos.

Tysliavos minėjimo rengėjai buvo vienos neseniai sutvertos organizacijos žmonės. Jaunesniųjų žmonių, o jaunesnieji senesniejiems sako: "Pasitraukite! Užleiskite žmones su jaunu krauju!"

Jaunas kraujas tai jaunas, bet ne visada jaunas kraujas turi senas smegenis! O! dėlto ir pamiršo, kad gruodžio 24 dieną yra Kūčios ir žmonėms kiti reikalai galvoje. Bet visvien programa įvyko.

Pirmas kalbėjo Dr. S. Bičys, kurs labai palankiai nupiešė Juozo Tysliavos gyvenimą. Antrasis kalbėjo koks tai rašytojas (Babrauskas). Pas jį Tysliavai palankumo tai nebuvo. Kaip pavyzdį jis padeklamavo vienas Tysliavos eiles, kaip "neturinčias jokios literatūrinės vertės", paskui užėjo į gramafoną Tysliavos įreikduotą plokštelę, kurioje jis reklamavo savo "Vie nybės" 75-mečių jubiliejų. Šitoji tai tikrai buvo neviečioje. Toliau dar viena panelė padeklamavo Tysliavos eilėraščių ir Paukštys pasnaukavo. Baigda-

jo užkurti popieriai, buvo skubiai ir ugniesgiais pašaukti. Nors vagišiai nieko nebegalėjo išnešti, bet klubui padarė apie tūkstą dolerių nuostolių. Kadangi klubas yra apdraustas, tai apdraudą išlygins.

Kitokios rūšies nematomos dvasios, tik ne piktos ir man pačiam keletą naktų miegoti nedavė. Apie 3 valandą ryto staiga pradeda skambėti telefonas. Pamanai, gal kas susirgo, gal kam kokia nelaimė ir atsikėlęs bėgi, paimi ragelį, klausi kas kalba, bet niekas nieko neatsako, tik kažkur girdėti radijo muzika groja. Pakabini ragelį, už dešimties minučių ir vėl skambina. Tada prie telefono eina žmona, sako gal tu nesupratai. Klausia, kas skambina — niekas nieko neatsako, o per nukeltą telefono ragelį tu varti radijo muzika girdisi. Taip vargino keletą naktų, tik kada aspratorė ir visai nebeatsakėme, matyti ir "piktoms dvasioms" nusibodo, nes pagaliau loviėsi. Jei dar pasikartot, teks šauktis tos pačios policijos, kuri Lietuvių klube "dvasias" sugavo. Zvalgas

A. + A.
GEORGE ALEKNAITIS
 Gyv. 4419 S. Artesian
 Mirė 1962 m. sausio 5 d., sulaukęs puses amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Pasiviniio parap. Amerikoje išgyveno 50 metų. Paliko našlėde: žmona Frances, pagal toms Naujienietė, duklė Ona Jago, žentas Joseph ir 3 anūkiės Dana, Linda ir Nancy, švogerka Antoinette Buzinas, jos vyras Antanas su šeima ir daug kitų giminių, draugų bei pažįstamų. Priklausė Chicago's Liet. D-juo, Amer. Liet. Filicijų Pašalpos Klubui ir Liet. Filicijų Darbininkų Eufalpos Klubui. Kūnas bus palaidotas šeštadienį 5 val. po pietų P. Bielūno koplyčioje, 4348 S. California Ave. Pirmadienį, sausio 8 diena 8:35 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasiđėjimo Panelės Šventiausios parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. George Aleknaičio gimines, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveiklinimą. Nulūde lieka: Žmona, duklė, anūkiės. Laidotuvių Direktorius P. Bishinas, Tel. LA 3-3372.

JOHN ALEKSIUNAS, Sr.
 gyv. 6641 South Richmond St.
 Mirė 1962 m. sausio 4 d., 6:45 val. vakaro, sulaukęs 74 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 55 metus. Paliko našlėde: žmona Anasthesia, dvi dukterys: Helen, žentas Bob Bowen ir Genevieve, žentas Raymond Stasiukaitis, sūnus John; proanūki, sesuo Donata Kraukaitis ir daug kitų giminių, draugų bei pažįstamų. Priklausė Sv. Vardo Draugijai Marquette Parke. Kūnas palaidotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Ave. Pirmadienį, sausio 8 d. 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Gimimo Panelės Šventiausios parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. John Aleksiuno gimines, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveiklinimą. Nulūde lieka: Žmona, dukterys, sūnus, anūki ir giminės. Laidotuvių Direktoriai Mažeika-Evans, Tel. RE 7-8600.

Uteničkių Draugiškos Klubas rengia motini šokių vakarą šeštadienį, sausio 6 dieną, Vengeliškos svetainėje, 4500 So. Talman Ave. Gros Ben Pavio orkestras. Pradžia 7 val. vakaro. Kviečia Komalija ir Valdyba

18-tos apylinkės SLA 129-tos kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 7 dieną, sekmadienį, 1 val. po pietų naujoji vietoj, daktaro P. Zatoriaus patalpose, 1821 So. Halsted St. Vist nariai kviečiami ateiti į susirinkimą. Turėsime svarbių reikalų svarstyti. J. Gelgudas, prot. rašt.

Chicago's Lietuvių Kestučio pašalpos klubo metinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio mėn. 7 d., 1 val. po pietų, Hollywood svetainėje, 2417 W. 43 gatvė. Narių mokėsim bus priimami nuo 10 val. ryto. Valdyba

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

LOVEIKIS Telegrama i
 Visas Pasaulio
 Dalis
KVIETKININKAS
 Gėlės Vestuvams, Bankietams
 ir Pagrabams
 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKU
 SEVERLY HILLS GELINYCIA
 GELES VISOMS PROGOMS
 2443 WEST 63rd STREET
 Telefonai: PR 8-0933 ir PR 8-0934

GELININKAS
 (PUTRAMENTAS)
 Linknumo arba Hūdesio valandoje
 gražiausias gėlės ir vainikų, anti-
 pių papuošimai ir sezoninės
 kapams gėlės.
 ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
 5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS
 TĒVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
 2533 W. 71 Street
 Telef.: GRovehill 6-245-6
 1410 So. 50th Ave., Cicero
 Telef.: TOWnhall 3-2108-9
 Trys moderniškos koplyčios
 Atkūstė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
 6845 SO. WESTERN AVE.
 TRYS MODERNIŠKOS
 AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
 MAŠINOMS VIETA
 REpublic 7-5600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis
 LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
 Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
 AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ
 4605-07 So. Hermitage Avenue
 Tel.: YArds 7-1741 — 1742
 4330-34 So. California Avenue
 Telefonas: LAfayette 3-0440
 MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
 Chicago's
 Lietuvių
 Laidotuvių
 Direktorijų
 Asociacijos

AMBULANCE
 PATARNAVI-
 MAMS DIENA
 IR NAKTĮ
 *
 TURIME
 KOPLYČIAS
 VIŠOJE MIESTO
 DALYSE

GEORGE F. RUDMIN
 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
 3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-5672

PETRAS P. GURSKIS
 718 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS
 4343 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Iš geradarės pavogė \$4,200 vertės daiktų

Eleanor Fuchs (750 N. Bittersweet) prie Broadway ir Buena eina eismo pareigūnės pareigas. Vadinasi, prižiūri, kad mokyklas būtų apsaugoti...

Teisėjas Morrissey tokiai nuomonei vis dėlto nepritarė ir pasiuntė Ricardo Cortezą...

Mokiniai tebestreikuoja. Burnsido mokyklos (650 E. 91 St.) kai kurie mokiniai vis dar tebestreikuoja...

Maištaujantys mokiniai pirmą rinkosi pirmame Burnsido mokyklos aukšte...

O tai atsitikę taip: žinodama, kad Cortez šeima yra neturtinga, ji pasiūlysi jai kilmą, kurio pasiūlyti atėjęs Ricardo...

Bevyndamas kilmą, Ricardo pastebėjęs krepšelį, kuriame buvo pinigai ir žiedai...

Iš pradžių ponia Fuchs bandžiusi be triukšmo viską likviduoti, bet kai Ricardo užsigynė...

Lietuvių Apdraudimo Agentūra įsteigta 1924 m. K. J. MACKE & CO. 2549 W. 71st Street.

Apdraudžiam namus, baldus, prekes, tarnavas, automobilius ir kitus įvairius vertingus daiktus...

KAM PERMOKĖTI ir būti nepatenkintu, kad galima įsigyti puikų mažai vertotą betkokios firmos nuo 1956-1961 metų modelių...

VACYS MOTOR SALES 6516 S. Western Ave., Chicago 36, Ill. Telef. WALbrook 5-5121. Image of a car.

MOVING APPRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI. 2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Walbrook 5-9209.

4 1/4% DABAR MOKAME VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS. BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N. 4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO, ILL.

Labai svarbus pranešimas. J. KARVELIO PREKYBOS NAMUOSE, 3322 SO. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL. Telefonas YA 7-0677.

do jau nemažai pavogtų pinigų išleides, o žiedus užstatęs lombarde (kur skolina užstatą padėjus).

Teisėjas Morrissey tokiai nuomonei vis dėlto nepritarė ir pasiuntė Ricardo Cortezą...

Mokiniai tebestreikuoja. Burnsido mokyklos (650 E. 91 St.) kai kurie mokiniai vis dar tebestreikuoja...

Maištaujantys mokiniai pirmą rinkosi pirmame Burnsido mokyklos aukšte...

O tai atsitikę taip: žinodama, kad Cortez šeima yra neturtinga, ji pasiūlysi jai kilmą...

Bevyndamas kilmą, Ricardo pastebėjęs krepšelį, kuriame buvo pinigai ir žiedai...

Iš pradžių ponia Fuchs bandžiusi be triukšmo viską likviduoti, bet kai Ricardo užsigynė...

Lietuvių Apdraudimo Agentūra įsteigta 1924 m. K. J. MACKE & CO. 2549 W. 71st Street.

Apdraudžiam namus, baldus, prekes, tarnavas, automobilius ir kitus įvairius vertingus daiktus...

KAM PERMOKĖTI ir būti nepatenkintu, kad galima įsigyti puikų mažai vertotą betkokios firmos...

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN. 1447 SO. 49th St., Cicero 50, Ill. JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius.

MOVING APPRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI. 2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Walbrook 5-9209.

4 1/4% DABAR MOKAME VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS. BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N. 4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO, ILL.

Labai svarbus pranešimas. J. KARVELIO PREKYBOS NAMUOSE, 3322 SO. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL. Telefonas YA 7-0677.

RENTING IN GENERAL Nuomos SEARS Y. M. C. A. Modern rooms for men! \$9.50 - \$11.75 wk. 10 min. to Loop.

ISNUOMOJAMAS 5 1/2 kamb. butas, naujai atremontuotas, su šiluma ir karštu vandeniu...

ISNUOMOJAMAS vyrui naujas miegamasis kambarys su vonia, atskiras įėjimas...

ISNUOMOJAMAS nuo vasario 17 dienos 6 kamb. butas, 1-me aukšte, su šiluma...

ISNUOMOJAMI 4 kamb. su vonia, 1-mas aukštas, arti mokyklos, bažn., krautuvių...

ISNUOMOJAMI 2 kambariai antrame aukšte iš priekio. Tinka gydytojui ar kokiam kitam ofisui...

PARDUODAMAS TAVERNOS BIZNIS išdirbtas per daugelį metų prie didelės kraituvės gatvės...

PERSONAL Asmenų ieško ANNOUNCING only those who desire an abundant life with security in all ways...

NEW LIFE DELICATESSEN Namie gaminti delicatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa. 3146 SO. HALSTED STREET Victory 2-7666.

Siuntinių išsiuntimas ir pigus siuntiniamis medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50.

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE Authorized DELCO & MOTOROLA DEALER. Car radio repaired while you wait.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia SCREW MACHINE SET UP AND OPERATE SECOND SHIFT.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia EXPERIENCED BLACKSMITH Finisher with electrical welding on commercial truck and trailer bodies.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

IT'S SUPREME! 4 1/2% ON ALL SAVINGS. SUPREME SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 1751-1755 W. 47th St. Chicago 9, Ill. Yards 7-3895.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia SCREW MACHINE SET UP AND OPERATE SECOND SHIFT.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia EXPERIENCED BLACKSMITH Finisher with electrical welding on commercial truck and trailer bodies.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

IT'S SUPREME! 4 1/2% ON ALL SAVINGS. SUPREME SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 1751-1755 W. 47th St. Chicago 9, Ill. Yards 7-3895.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia SCREW MACHINE SET UP AND OPERATE SECOND SHIFT.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia EXPERIENCED BLACKSMITH Finisher with electrical welding on commercial truck and trailer bodies.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

HELP WANTED - MALE Darbininkų Reikia REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui PIRKITE TIESIOGAI STATYTOJO PUKIAUSIAS KALEDNIS DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

IT'S SUPREME! 4 1/2% ON ALL SAVINGS. SUPREME SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 1751-1755 W. 47th St. Chicago 9, Ill. Yards 7-3895.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui Paskolos, perkant namus, daromos ilgiamis terminais ir žemais nuomomis mėnesiniais išmokėjimais.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

MARQUETTE PARKO CENTRE PRIE MČSU istaigos dailus 2 butų, 3 kambarių, 2x5, \$38,500. ARTI MČSU 6 kamb., 12 metų, mūro rezidencija ir garažas, gazo šild., platus lotas, \$20,200.

4 BUTŲ MČRAS, apie \$5,000 nuomos, garažas, geriausia vieta, \$38,000. 2 BUTŲ, 6 metų mūras, gazo šild., garažas, \$25,800.

\$29,900 ROCKWELL ir 67th, geras mūr. 2x6, garažas. \$10,000 IMOKĖTI, 4 m. mūrinis, virš \$400 pajamų mėn. iš 3-jų nuomų.

UZ \$36,500 MČR. 2 aukštų namas: 2 butai po 4 kambarius, 1-5 kambarių ir krautuvi. Šalia dar 30 pėdų sklypas.

UZ \$36,500 MČR. 2 aukštų namas: 2 butai po 4 kambarius, 1-5 kambarių ir krautuvi. Šalia dar 30 pėdų sklypas.

UZ \$36,500 MČR. 2 aukštų namas: 2 butai po 4 kambarius, 1-5 kambarių ir krautuvi. Šalia dar 30 pėdų sklypas.

UZ \$36,500 MČR. 2 aukštų namas: 2 butai po 4 kambarius, 1-5 kambarių ir krautuvi. Šalia dar 30 pėdų sklypas.

UZ \$36,500 MČR. 2 aukštų namas: 2 butai po 4 kambarius, 1-5 kambarių ir krautuvi. Šalia dar 30 pėdų sklypas.

UZ \$36,500 MČR. 2 aukštų namas: 2 butai po 4 kambarius, 1-5 kambarių ir krautuvi. Šalia dar 30 pėdų sklypas.

UZ \$36,500 MČR. 2 aukštų namas: 2 butai po 4 kambarius, 1-5 kambarių ir krautuvi. Šalia dar 30 pėdų sklypas.

UZ \$36,500 MČR. 2 aukštų namas: 2 butai po 4 kambarius, 1-5 kambarių ir krautuvi. Šalia dar 30 pėdų sklypas.

UZ \$36,500 MČR. 2 aukštų namas: 2 butai po 4 kambarius, 1-5 kambarių ir krautuvi. Šalia dar 30 pėdų sklypas.

UZ \$36,500 MČR. 2 aukštų namas: 2 butai po 4 kambarius, 1-5 kambarių ir krautuvi. Šalia dar 30 pėdų sklypas.

REAL ESTATE VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDIMAI K. MALONIS P'rospect 8-2971

BARGENAS, 2 butų namas, 8 ir 3 kambarių, gera vieta, \$14,000. BIZNIS ir 2 BUTAI, mūras, apie \$2,500 nuomos, tik \$11,900. GRAZUS 6 BUTŲ MČRAS, naujas šildymas, 3 auto garažas, \$59,000. 8 BUTŲ MČRAS, aluminum langai, virš \$8,000 nuomos, \$66,900. DIDELIS, naujas 4 1/2 kamb. mūras, platus sklypas, prie parko, \$18,900. VISAI NAUJAS 5 1/2 kamb. mūras, 1 1/2 vonios, tvirta statyba, \$16,800. BRIDGEPORTE 7 butų namas, apie \$3,000 nuomos, kaina \$6,800. GAGE PARKE 2 butų mūras, gazo šild., modernus vidus, \$20,800. SVIESIUS 13 apt. MČRAS, virš \$15,000 nuomos, imokėti \$30,000. ALGOS METINIS PRIEDAS, apie \$5,000 nuomos iš mūro namo, kurio kaina \$21,000. MČRAS 5 kamb., 30 p. lotas, 69th ir Campbell. \$20,000. MČRAS 8 butai, didelės pajamos, 62nd ir Kedzie. \$84,900. MČRAS visai naujas, 11 butų, \$18,000 pajamų. \$135,000. MČRAS 6 butai, arti mūsų, atiduos už \$74,900. MEDINIS 7 kamb. su pajamom ir ekstra lotas šalia. \$21,800. MČRINIS visai naujas 2-jų aukštų po 7 kambarių, galimos 4-rius nuomos. Gage Parke. \$38,500. MEDINIS 5 kamb., mažas imokėjimas, Gage Parke tik \$8,000. MČRINIS 5 kamb., 3 mieg., rūšys, 51st ir California. \$19,900. MČRINIS 5 kamb., 11 metų, garažas, pastogė, \$12,900. ARTI MOKYKLU Gage Pk. geras 20 metų 5 kamb. mūr. bungalov. Šildymas karštu vandeniu-alyva. Kilimai ir kiti priedai. Garažas, \$20,500. DU NAMAI labai gerame stovyje Brighton Pk.: gražus mūr. bungalov, šildomas karštu vandeniu-gazu. Kiemas mažesnis 3 kamb. mūr. namas, išnuomotas už \$60 mėn. Abiejų kainai \$19,500. TAVERNA prekybos centre - ir dar be konkurencijos, nes štai yra prie "sausos" apylinkės. Garantuotai gera klientūra ir uždarbis. Tokių pirkinių retai pasitaiko. APSIMOKA PIRKTI vien tik dėl sklypo! Marquette Parke 6 kamb. medinis namas ant 50 pėdų sklypo. Mūr. garažas. Tik \$16,000. SKUBIAI parduoda pertvarkytą 4 butų mūr. namą Marquette Pk. Naujas šildymas alyva. Garažas. Geros pajamos. Pirmis pasiūlymą arčiau sia 335,000. ČIKAGOS PIETUOSE stiprus 8 butų mūr. namas, naujai remodeluotas. Svarus rajonas. Pelninga. \$60,000 - arba pasiūlymas. Skubėkit - reikia parduoti! TAVERNA ir 2 aukštų mūr., kuriame yra: 2 butai po 5 kamb., 1-4 kamb. ir 2 kamb. butelis. Alyvos šildymas. Garažas. \$29,900. 12 METŲ 6 kamb. mūr. namas Marquette Pk. 1 1/2 mašinos garažas. \$18,500. P. LEONAS REAL ESTATE 2735 West 71st Street Walbrook 5-6015